

Vejledning til arbejde i bestyrelse og forældreråd i dagtilbud i Århus Kommune

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	5
Kapitel 1. Rammer for dagtilbudsbestyrelser og forældreråd	7
Dagtilbudsloven	7
Styrelsesvedtægten	8
Kapitel 2. Dagtilbudsbestyrelse og forældreråd	9
Formål	9
Sammensætning	9
Kapitel 3. Forholdet mellem byrådet, dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudslederen	10
Kapitel 4. Dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådernes kompetencer og opgaver	12
Delegation	12
Fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde	13
Grænser mellem dagtilbudsbestyrelsens og dagtilbudslederens kompetencer	14
Fastsætte målsætninger for dagtilbuddet	15
Fastsætte principper for dagtilbuddets budgetramme	15
Afgive indstilling om ansættelse af personale	17
Træffe beslutning om madordninger	17
Træffe beslutning om ferielukning	18
Påtegne ansøgninger	18
Føre tilsyn med dagtilbuddet ved at drøfte ethvert spørgsmål vedrørende dagtilbuddets virksomhed	18
Høring	18
Forældrerådernes opgaver og kompetencer	18
Kapitel 5. Dagtilbudsbestyrelsens og forældrerådernes arbejde og møder	20
Habilitet	20
Tavshedspligt	20
Forretningsorden	21
Mødeindkaldelse og dagsorden	21
Bestyrelsesmøder og forældrerådsmøder	21
Referat	22
Arbejdsgrupper	22
Kapitel 6. Valg til dagtilbudsbestyrelse og forældreråd	23
Valgret og valgbarhed for forældre	23
Valg af forældrerepræsentanter til forældrerådet	23
Forældrerepræsentanters udtræden af forældrerådet	24
Valg af forældrerepræsentanter til dagtilbudsbestyrelsen	25
Forældrerepræsentanters udtræden af dagtilbudsbestyrelsen	25
Valg af medarbejderrepræsentanter	26
Funktionsperiode	26
Kapitel 7. Bestyrelser i selvejende dagtilbud	27
Bilag 1: Vedtægt for styrelse af kommunale dagtilbud i Århus Kommune	28
Bilag 2: Vejledende eksempel på forretningsorden	35
Dagtilbudsbestyrelse	35
Forældreråd	36

FORORD

Kære forældre

Velkommen til arbejdet i dagtilbudsbestyrelser og forældreråd.

Århus Byråd har besluttet, at I som forældre skal have mulighed for medbestemmelse i forhold til jeres børns dagtilbud, og at der skal stilles krav til jer om medansvar for børnenes udvikling.

I Børn og Unge ønsker vi at skabe konstruktive rammer for samarbejdet med jer forældre, og vi ønsker at styrke forældresamarbejdet ved at have en tydelig opgave-, rolle- og ansvarsfordeling som grundlag for et gensidigt, forpligtende samarbejde med om jeres børns trivsel, læring og udvikling. Dette gælder både i forhold til det daglige forældresamarbejde og i forhold til formelle fora for medbestemmelse i dagtilbuddene.

Det er de formelle fora for forældremedbestemmelse, som er beskrevet i denne pjece. For at sikre de bedst mulige rammer for forældremedbestemmelse har byrådet besluttet, at der i dagtilbuddene både skal være forældreråd i de enkelte afdelinger (dagplejeafdelinger, vuggestuer, børnehaver, integrerede afdelinger), som tager udgangspunkt i det nære, og som er tættest på det enkelte barn, og dagtilbudsbestyrelser, som har fokus på de overordnede linjer for hele dagtilbuddet.

Formålet med at have en dagtilbudsbestyrelse for hele dagtilbuddet og forældreråd i de enkelte afdelinger er at sikre, at I som forældre har indflydelse på jeres børns hverdag i jeres børns dagtilbud. Dagtilbudsbestyrelsen skal også bidrage til, at der er et godt samarbejde mellem forældre, medarbejdere og ledelse på tværs af alle afdelinger i dagtilbuddet.

Rammerne for arbejdet i dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene er fastlagt i dagtilbudsloven og i en styrelsesvedtægt for kommunale dagtilbud, som er vedtaget af byrådet. Selvejende dagtilbud skal udarbejde deres egen styrelsesvedtægt.

Denne pjece er en vejledning til arbejdet i dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene, og den henvender sig både til jer forældre, og til medarbejdere og ledelsen i et dagtilbud. I pjecen gennemgås bl.a. dagtilbudsbestyrelsens og forældrerådernes kompetencer, hvordan arbejdet i dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene kan tilrettelægges samt valgproceduren. De enkelte afsnit i pjecen kan læses uafhængigt af hinanden, derfor kan pjecen også bruges til at slå op i ved tvivlsspørgsmål i forbindelse med bestyrelsesarbejdet.

Jeg håber, at pjecen vil være en hjælp til, at der bliver velfungerede bestyrelser og forældreråd i dagtilbuddene, så I som forældre får mulighed for at have indflydelse på både de overordnede linjer for dagtilbuddet og de nære ting i den enkelte afdeling.

God fornøjelse med arbejdet.

Louise Gade
Rådmand

Kapitel 1. Rammer for dagtilbudsbestyrelser og forældreråd

Dagtilbudsloven

Det fremgår af dagtilbudsloven, at forældre med børn i en kommunal eller selvejende daginstitution eller i kommunal dagpleje skal have mulighed for at få oprettet en forældrebestyrelse i den kommunale dagpleje eller i den enkelte daginstitution med et flertal af valgte forældre. Medarbejdere i dagtilbuddet skal være repræsenteret i forældrebestyrelsen.

I dagtilbudsloven bliver det endvidere fastlagt, hvilke kompetencer bestyrelsen som minimum skal have, og at byrådet skal fastsætte vedtægter for styrelse af de kommunale dagtilbud og godkende de selvejende institutioners vedtægter for styrelse af institutionen.

Bestemmelser i dagtilbudsloven om forældrebestyrelser

§ 14. Forældre med børn i en kommunal eller selvejende daginstitution eller i kommunal dagpleje skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse i den kommunale dagpleje eller i den enkelte daginstitution med et flertal af valgte forældre, jf. dog § 24 a i lov om folkeskolen. Medarbejderne i dagtilbuddet skal være repræsenteret i forældrebestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at medarbejderrepræsentanter i forældrebestyrelser i kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje skal have stemmeret.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for selvejende daginstitutioner, hvis bestyrelse består af et flertal af valgte forældre.

Stk. 3. For privatinstitutioner skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med godkendelse efter § 20 påse, at forældrene sikres en indflydelse svarende til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner.

Stk. 4. For privat dagpleje skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med aftalen sikre forældrene indflydelse på dagplejens arbejde med børnene.

§ 15. Forældrebestyrelsen i en daginstitution skal fastsætte principper for daginstitutionens arbejde og for anvendelsen af en budgetramme for dag-

institutionen inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal fastsætte principper for dagplejens arbejde og for anvendelsen af en bud-get-ramme for dagplejen inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 3. Forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat. I selvejende daginstitutioner varetager forældrebestyrelsen endvidere sine opgaver inden for det formål og idegrundlag, der er fastsat i vedtægten, jf. § 16, stk. 2.

Stk. 4. Forældrebestyrelsen har indstillingsret og ret til at deltage ved ansættelsen af lederen i kommunale og selvejende daginstitutioner og i den kommunale dagpleje.

Stk. 5. Forældrebestyrelsen har indstillingsret ved ansættelsen af personale i kommunale og selvejende daginstitutioner og i den kommunale dagpleje.

§ 16. Kommunalbestyrelsen fastsætter efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelserne vedtægter for styrelsen af de kommunale dagtilbud.

Stk. 2. Den selvejende daginstitutionens bestyrelse udarbejder efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen en vedtægt for styrelsen af institutionen. Vedtægten skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan ikke til en forældrebestyrelse overlade opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejdsgiverkompetence.

Styrelsesvedtægten

I 2007 i forlængelse af, at der er blevet indført en ny ledelsesstruktur for dagtilbud i Århus Kommune, vedtog Århus Byråd en ny vedtægt for styrelse af kommunale dagtilbud. Styrelsesvedtægten fastlægger rammerne for dagtilbudsbestyrelsens og forældrerådenes arbejde, herunder bestyrelsens og forældrerådenes sammensætning, opgaver og kompetencer, afholdelse af møder i bestyrelsen og forældrerådene samt valg af medlemmer til bestyrelsen og forældrerådene. Styrelsesvedtægten findes i bilag 1.

Styrelsesvedtægten er gældende for alle kommunale dagtilbud i Århus Kommune. Selvejende dagtilbud, der driver dagtilbud efter driftsaftale med kommunen, skal udarbejde deres egen styrelsesvedtægt, som skal god-

kendes af Magistratsafdelingen for Børn og Unge. Medlemmer af et selvejende dagtilbuds bestyrelse skal dermed sætte sig ind i dagtilbuddets egen vedtægt. De kan imidlertid også have gavn af denne vejledning til styrelsesvedtægten for kommunale dagtilbud i Århus Kommune, da mange forhold er identiske for bestyrelser i henholdsvis kommunale og selvejende dagtilbud. Reglerne for selvejende dagtilbuds forældrebestyrelser er beskrevet i det sidste afsnit.

Vedtægten for styrelse af kommunale dagtilbud i Århus Kommune blev vedtaget den 27. juni 2007 og trådte i kraft den 1. oktober 2007. Vedtægten kan kun ændres af Århus Byråd. Inden vedtægten ændres, skal der indhentes udtalelse fra alle dagtilbudsbestyrelser, der er omfattet af vedtægten.

Kapitel 2. Dagtilbudsbestyrelse og forældreråd

Ved alle kommunale dagtilbud skal der oprettes en dagtilbudsbestyrelse, hvor der er flertal af forældre, og i alle dagtilbuddets afdelinger – såvel institutions- som dagplejeafdelinger – skal der oprettes et forældreråd. En afdeling er defineret ved at have sin egen pædagogisk leder.

Formål

Formålet med at oprette en dagtilbudsbestyrelse er at sikre forældrene og medarbejderne indflydelse på principperne for dagtilbuddets daglige virke. Dagtilbudsbestyrelsen skal endvidere bidrage til, at der opnås det bedst mulige samarbejde mellem forældre, medarbejdere og dagtilbuddets ledelse på tværs af alle afdelinger i dagtilbuddet. Det enkelte medlem af dagtilbudsbestyrelsen repræsenterer helheden i det samlede tilbud. Bestyrelsesmedlemmerne varetager dermed interesserne for alle børn, som er indskrevet i dagtilbuddet, og ikke kun interesserne for børnene fra afdelingen, som har valgt bestyrelsesmedlemmet.

Formålet med at oprette forældreråd i de enkelte afdelinger er at sikre forældrene indflydelse på principperne for afdelingens daglige virke. Forældrerådet vil derudover være sparringspart for dagtilbudsbestyrelsen.

Sammensætning

For at sikre sammenhæng mellem dagtilbudsbestyrelsens og forældrerådernes arbejde er dagtilbudsbestyrelsen sammensat af forældrerepræsentanter fra forældrerådene på følgende måde:

- 1 forældrerepræsentant fra hvert forældreråd i dagtilbud med 4 eller flere afdelinger
- 2 forældrerepræsentanter fra hvert forældreråd i dagtilbud med 2 eller 3 afdelinger

Antallet af medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelsen afhænger af antallet af forældrerepræsentanter i dagtilbudsbestyrelsen, hvor der er:

- 2 medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelser med 4 eller 5 forældrerepræsentanter
- 3 medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelser med 6 eller flere forældrerepræsentanter.

Dagtilbud med kun én afdeling har alene en dagtilbudsbestyrelse, som består af 5 forældrerepræsentanter og 2 medarbejderrepræsentanter.

Samtlige medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen har stemmeret.

Dagtilbudslederen deltager i dagtilbudsbestyrelsens møder uden stemmeret. Dagtilbudslederen er tillige sekretær for dagtilbudsbestyrelsen og sørger for den fornødne sekretariatsbistand.

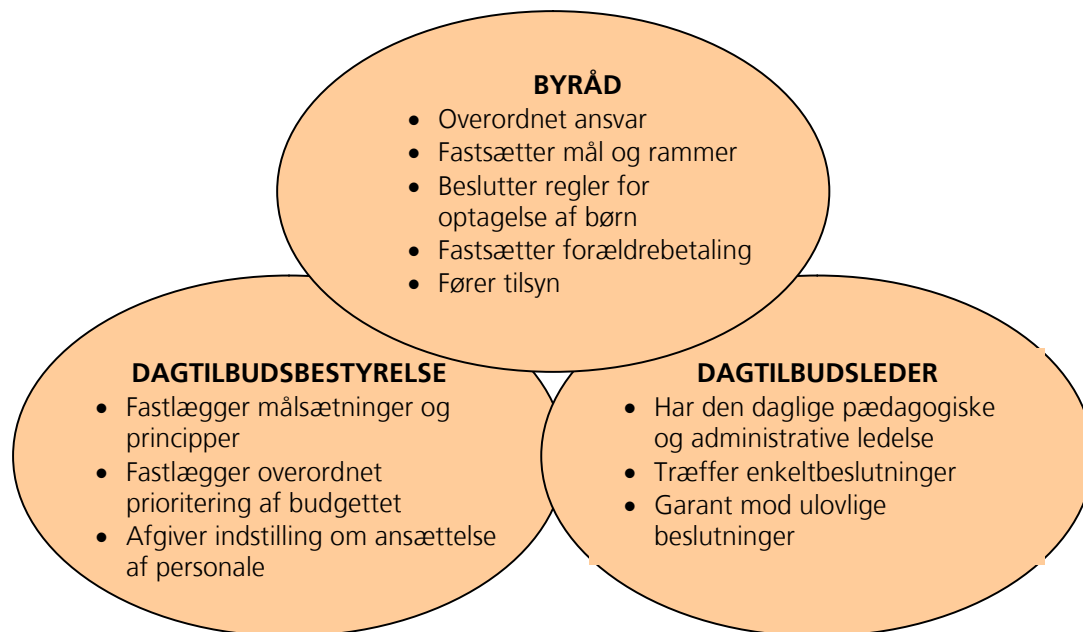
Forældrerådet består af fem forældrerepræsentanter og en medarbejderrepræsentant, medmindre medarbejderne ikke ønsker at være repræsenteret. Afdelingens pædagogiske leder deltager i forældrerådets møder uden stemmeret. Afdelingens pædagogiske leder er tillige sekretær for forældrerådet og sørger for den fornødne sekretariatsbistand.

Opstår der usikkerhed om, hvordan dagtilbudsbestyrelsen skal sammensættes i det enkelte dagtilbud, afklarer dagtilbudslederen dette i samarbejde med Børn og Unge.

Kapitel 3. Forholdet mellem byrådet, dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudslederen

Styrelsen af de kommunale dagtilbud er delt mellem tre instanser, nemlig byrådet, dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudslederen. Forældrerådene i afdelingerne har ingen formelle kompetencer, med mindre at dagtilbudsbestyrelsen har delegeret nogle af sine kompetencer til forældrerådet, jf. næste afsnit.

Den overordnede kompetencefordeling mellem byrådet, dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudslederen er fastlagt i styrelsesvedtægten. Kompetencefordelingen kan illustreres således:

Byrådet har det overordnede ansvar for kommunens dagtilbud og skal fastsætte mål og rammer for dagtilbuddene, herunder budgettet, se styrelsesvedtægten § 2. Dagtilbudsbestyrelsen skal udøve sit arbejde inden for disse mål og rammer.

I styrelsesvedtægten § 3 fremgår målbeskrivelsen for dagtilbuddene i Århus Kommune. Inden for denne overordnede målbeskrivelse fastlægger dagtilbudsbestyrelsen målsætningen for det enkelte dagtilbud, jf. styrelsesvedtægten § 6.

Det er byrådet, der træffer beslutning om oprettelse og nedlæggelse af dagtilbud, børnenormering og al-

dersgrupper i dagtilbuddet, dagtilbuddets åbningstid, forældrebetalingen, visitationsforhold for børn til dagtilbuddene mv. Det er også byrådet, som tildeler budget til personale, vikarer, øvrig drift, indvendig og udvendig vedligeholdelse. Det er en endvidere byrådet, der træffer beslutning om ansættelse af dagtilbuddets leder og afskedigelse af månedslønnede medarbejdere.

Byrådet skal fastsætte retningslinjer for, hvordan dagtilbuddene skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik. Endelig har kommunen pligt til at føre tilsyn med dagtilbuddene. På mange områder har byrådet delegeret kompetencen

til Magistratsafdelingen for Børn og Unge eller dagtilbudslederen.

Loven fastsætter visse begrænsninger i byrådets muligheder for at uddelegere kompetence til dagtilbudsbestyrelserne. Byrådet kan således *ikke* uddelegere følgende kompetencer/opgaver til dagtilbudsbestyrelserne:

- Tilsynsforpligtelsen
- Godkende de enkelte dagplejehjem
- Beslutning om optagelse af børn i dagtilbuddet
- Fastsættelse af forældrebetaling og tildeling af fripladser
- Kompetencen til at ansætte og afskedige personale
- Kompetencer der følger af bevillings- og arbejdsgiverkompetencen

Dagtilbudslederen har den administrative og pædagogiske ledelse af dagtilbuddet og har arbejdsgiveransvaret for dagtilbuddets arbejde. Dagtilbudslederen er ansvarlig over for byrådet, som har delegeret sin kompetence til Børn og Unge, hvorved dagtilbudslederen referer til en områdechef i Børn og Unge. Dagtilbudslederen er dermed ansvarlig for dagtilbuddets daglige drift, dvs. alle konkrete beslutninger vedrørende det pædagogiske arbejde, personaleforhold, arbejdsmiljø, arbejdstilrettelæggelse, økonomiske dispositioner, sundhed, hygiejne osv. Det endelige ansvar for dagtilbuddets drift ligger til enhver tid hos dagtilbudslederen.

Dagtilbudslederen er Børn og Unges repræsentant som arbejdsgiver og personaleleder i dagtilbuddet. Arbejdsgiverkompetencen omfatter blandt andet ansættelse af medarbejdere, organisering af arbejdet, vikarindtag, arbejdstilrettelæggelse, personalepolitik, afholdelse af medarbejdersamtaler og kompetenceudvikling.

Det er dagtilbudslederens ansvar at udmønte dagtilbudsbestyrelsens beslutninger i praksis. Dagtilbudslederen er ansvarlig for, at beslutninger om dagtilbuddets daglige drift ligger inden for rammerne af lovgivningen, byrådets beslutninger, administrative bestemmelser, overenskomster og de af dagtilbudsbestyrelsen fastlagte principper. Hvis dagtilbudsbestyrelsen træffer en beslutning, som efter dagtilbudslederens opfattelse er i strid med lovgivningen, byrådets beslutninger, overenskomster eller lign. skal dagtilbudslederen klargøre dette over for dagtilbudsbestyrelsen. Hvis dagtilbudsbestyrelsen ikke er enig med dagtilbudslederen, skal bestyrelsen eller lederen rejse spørgsmålet over for Børn og Unge.

Dagtilbudslederen er ikke en del af dagtilbudsbestyrelsen, og dagtilbudslederen har ingen instruktionsbeføjelser i forhold til dagtilbudsbestyrelsen. Dagtilbudslederen er tilforordnet dagtilbudsbestyrelsen og varetager en sekretariatsfunktion i forhold til dagtilbudsbestyrelsen. Det vil sige, at det er dagtilbudslederens ansvar at forberede sager og forelægge spørgsmål for dagtilbudsbestyrelsen, herunder at sikre at dagtilbudsbestyrelsen har et ordentligt beslutningsgrundlag og ikke forledes til at træffe beslutninger, som ikke kan udføres i praksis. Dagtilbudslederen skal i samarbejde med formanden for dagtilbudsbestyrelsen medvirke til, at der udsendes mødeindkaldelse og dagsorden, og at der tages referat af møderne. Dagtilbudslederen skal medvirke til, at alle bestyrelsens beslutninger er skriftlige og samles systematisk. Endelig er dagtilbudslederen tildelt en „mæglerrolle“ i bestyrelsesarbejdet. Det betyder, at dagtilbudslederen ved uenigheder skal forsøge at mediere og fremlægge løsningsforslag, der tilgodeser alle parter. Det betyder imidlertid ikke, at dagtilbudslederen skal skjule sin egen holdning.

Dagtilbudsbestyrelsens kompetencer er beskrevet i næste afsnit.

Kapitel 4. Dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådenes kompetencer og opgaver

Af styrelsesvedtægten § 6 fremgår, at dagtilbudsbestyrelsens kompetence inden for de af byrådet og Magistratsafdelingen for Børn og Unge fastsatte mål og rammer er, at

1. fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde
2. fastsætte principper for anvendelsen af dagtilbuddets samlede budgetramme
3. påse at dagtilbuddets budget udmøntes i forhold til de fastsatte principper for anvendelsen af dagtilbuddets samlede budgetramme
4. påtage dagtilbuddets regnskab i forhold til de fastsatte principper for anvendelsen af dagtilbuddets samlede budgetramme
5. have indstillingsret samt ret til at deltage ved ansættelsen af lederen i kommunale dagtilbud og dagpleje
6. fastsætte principper for de enkelte afdelingers åbningstid, således at det samlede dagtilbuds åbningstid er inden for den af byrådet besluttede åbningstid
7. træffe beslutning om ferielukning på baggrund af indstilling fra dagtilbudslederen inden for de af byrådet besluttede retningslinjer
8. føre tilsyn med dagtilbuddet ved at kunne drøfte ethvert spørgsmål vedrørende dagtilbuddets virksomhed
9. påtage ansøgninger og informationer til forvaltning, byråd og andre instanser. Dette gælder ikke administrative meddelelser og skrivelser om enkeltpersoner
10. have indstillingsret ved ansættelse af personale i kommunale dagtilbud og dagpleje
11. træffe beslutning, om der skal oprettes en madordning, og hvordan den skal tilrettelægges
12. fastlægge principper for anvendelse af dagtilbuddets lokaler uden for åbningstiden efter retningslinjer vedtaget af byrådet

I forhold til punkt 1-9 kan dagtilbudsbestyrelsen *ikke* delegerer kompetencen til forældrerådene, dog for så vidt angår punkt 2 kan dagtilbudsbestyrelsen delegerer kompetencen til at fastsætte principperne for anvendelsen af afdelingens budget til pædagogiske aktivite-

ter mv., der understøtter opnåelsen af de i den pædagogiske læreplan opstillede pædagogiske læringsmål til forældrerådene.

I forhold til punkt 10-12 kan dagtilbudsbestyrelsen delegerer kompetencen til forældrerådene.

Derudover skal dagtilbudsbestyrelsen høres, forinden byrådet træffer beslutning om ændring af det principielle grundlag for dagtilbuddets drift. Dagtilbudslederen skal inddrage dagtilbudsbestyrelsen i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan og børnemiljøvurderingen.

Af styrelsesvedtægten § 7 fremgår, at forældrerådet ingen formelle kompetencer har i forholdet til afdelingens aktiviteter, men at forældrerådets opgaver blandt andet kan være følgende:

- at være inddraget i arbejdet med dagtilbuddets læreplan
- at være sparringspart for dagtilbudsbestyrelsen
- at drøfte principielle problemstillinger vedrørende afdelingen
- at indgå i et samarbejde med personalet i afdelingen om emner fra dagligdagen og i forbindelse med møder og arrangementer

Forældrerådet kan endvidere udarbejde oplæg til dagtilbudsbestyrelsen til fx dagtilbuddets læreplan, ideer til fælles aktiviteter og fælles problemstillinger for dagtilbuddet. Forældrerådet kan desuden have mere praktiske betonedede opgaver i forbindelse med planlægning af arrangementer i afdelingen.

Nedenfor er der en nærmere beskrivelse af dagtilbudsbestyrelsens og forældrerådenes kompetencer og muligheden for delegation.

Delegation

At delegerer betyder, at den myndighed, der har kompetencen (dvs. retten til at beslutte) på et bestemt område, kan videregive denne kompetence til andre. Delegation kan kun besluttes, såfremt der er et forældreflertal for det i dagtilbudsbestyrelsen. Det skal fremgå udtrykkeligt af et referat fra et bestyrelsesmøde. Har

dagtilbudsbestyrelsen delegeret kompetencer til forældrerådene, gælder det for bestyrelsesåret. Derfor skal nyvalgte dagtilbudsbestyrelser på det førstkommande ordinære bestyrelsesmøde tage stilling til, om de ønsker at delegerer kompetencer til forældrerådene. Delegation må ikke forveksles med brugen af arbejdsgrupper, der for eksempel laver oplæg til beslutninger i bestyrelsen eller tilrettelægger et arrangement.

I styrelsesvedtægten er der givet mulighed for, at dagtilbudsbestyrelsen kan delegerer nogle af sine kompetencer til forældrerådene. Det er kompetencer på områder, hvor det kan afgrænses, at beslutninger truffet i en afdeling ikke vil have betydning for, hvilke beslutninger der kan træffes i dagtilbuddets øvrige afdelinger.

Det er følgende kompetencer, som dagtilbudsbestyrelsen kan delegerer til forældrerådene:

- at fastsætte principperne for anvendelsen af afdelingens budget til pædagogiske aktiviteter mv.
- at have indstillingsret ved ansættelse af personale i afdelingen
- at træffe beslutning, om der skal oprettes en madordning, og hvordan den skal tilrettelægges i afdelingen
- at fastlægge principper for anvendelse af afdelingens lokaler uden for åbningstiden efter retningslinjer vedtaget af byrådet.

Fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde

Dagtilbudsbestyrelsen fastsætter principperne for dagtilbuddets arbejde, hvorved dagtilbudsbestyrelsen er med til at fastlægge dagtilbuddets målsætning.

Et princip kan defineres som en ramme, der giver mulighed for flere forskellige handlinger. Det må således ikke indeholde konkrete handlingsanvisninger, da det er dagtilbudslederens ansvar at træffe de konkrete daglige beslutninger i dagtilbuddet. Man kan sige, at dagtilbudsbestyrelsen skal beslutte „hvad“ (retningen), mens dagtilbudslederen i samarbejde med personalet beslutter „hvordan“ (metoden). Når dagtilbudsbestyrelsen fastsætter principper, skal de være i overensstemmelse

med de mål og rammer, som er fastsat af byrådet og Børn og Unge. Dagtilbudslederen skal orientere dagtilbudsbestyrelsen om, hvordan principperne bliver udmøntet i dagtilbuddet.

Byrådet har i styrelsesvedtægten fastsat, at bestyrelsen skal fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde, det kan fx være følgende:

- pædagogiske aktiviteter og metoder
- forældresamarbejdet
- samarbejdet med lokalområdet
- dagtilbuddets indretning
- sammensætningen af personalegruppen

Derudover har byrådet i styrelsesvedtægten fastsat, at dagtilbudsbestyrelsen skal fastsætte principper for følgende to konkrete områder:

- de enkelte afdelingers åbningstid, således at det samlede dagtilbuds åbningstid er inden for den af byrådet besluttede åbningstid
- at fastlægge principper for anvendelse af dagtilbuddets lokaler uden for åbningstiden efter retningslinjer vedtaget af byrådet

Det er ikke meningen, at dagtilbudsbestyrelsen skal nå omkring alle områder hvert år. Dagtilbuddet har som regel i forvejen nogle principper, praksiser og traditioner, der kan fortsætte indtil andet er fastlagt.

Idet et princip er en ramme, som giver muligheder for forskellige handlinger, kan det variere meget, hvor abstrakt et princip er. I det følgende angives en række områder, som dagtilbudsbestyrelsen kan fastlægge principper for.

I forhold til pædagogiske aktiviteter og pædagogiske metoder kan dagtilbudsbestyrelsen eksempelvis beslutte følgende principper:

- Dagtilbuddet skal tilbyde børnene udendørs aktiviteter, som fremmer bevidsthed om at passe på naturen
- Der skal lægges vægt på at udvikle børnenes kreative sider, fx gennem maling, tegning og musik

- Personalet skal så vidt muligt og under hensyn til børnenes alder inddrage dem i planlægningen

Dagtilbudsbestyrelsen kan også fastlægge principper for forældresamarbejdet, fx i forhold til tilrettelæggelse af forældremøder, det daglige forældresamarbejde og forældrenes medvirken i dagtilbuddets hverdag.

Endvidere kan dagtilbudsbestyrelsen fastlægge principper for, hvordan der skal samarbejdes med andre, fx dagtilbud og foreninger i lokalområdet. Spørgsmål, som dagtilbudsbestyrelsen i den forbindelse kan drøfte, er blandt andet, om der i fællesskab med andre aktører i lokalområdet kan skabes bedre rammer og aktiviteter for børnene. I den forbindelse skal dagtilbudsbestyrelsen også fastlægge principper for, hvordan dagtilbuddets lokaler kan anvendes uden for åbningstiden, fx kan dagtilbudsbestyrelsen have et princip om, at dagtilbuddets lokaler kan lånes eller lejes ud til private arrangementer i medarbejder- eller forældregruppen.

Dagtilbudsbestyrelsen kan også fastsætte principper for personalets sammensætning, hvor bestyrelsen kan fastsætte principper for, hvilke kompetencer man ønsker, at personalet skal have for at kunne fremme principperne om fx pædagogiske aktiviteter, eller dagtilbudsbestyrelsen kan fastsætte et princip om, at de ønsker så mange personaletimer som muligt i dagtilbuddet.

Se vejledningen til forældrebestyrelser, som er udgivet af Socialministeriet, for flere eksempler på principper.

Grænser mellem dagtilbudsbestyrelsens og dagtilbudslederens kompetencer

I det daglige arbejde i dagtilbudsbestyrelsen kan det være vanskeligt at afgøre, hvornår der er tale om et princip, og hvornår der er tale om beslutninger, som ligger inden for dagtilbudslederens kompetenceområde, fordi nogle principper kan være forbundet med stærkt begrænsede handlemuligheder for dagtilbudslederen. Dertil kommer, at dagtilbudsbestyrelsen kan fastsætte principper, som dagtilbudslederen ikke finder fagligt forsvarlige. Se eksemplerne i boksene nedenfor. Opstår der uenigheder mellem dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudslederen i forbindelse med fastsættelse af prin-

cipper, er det vigtigt at holde sig for øje, at det er dagtilbudsbestyrelsen, som beslutter „hvad“ (retningen), mens det er dagtilbudslederen i samarbejde med personalet, som beslutter „hvordan“ (metoden).

Eksempel på princip med relativt få handlemuligheder for dagtilbudslederen og forskellige interesser hos dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudsledere og medarbejderne.

Dagtilbudsbestyrelsen har fastsat et princip om, at dagtilbuddets budget udmøntes på en sådan måde, at der skal frigøres så mange personaletimer til børnene som muligt.

Dette princip kan dagtilbudslederen blandt andet efterleve på følgende måder:

- ved ledige stillinger ansættes der i højere grad uuddannet personale frem for pædagogisk uddannet personale
- en større del af budgettet bruges på løn frem for øvrig drift, fx materialer til pædagogiske aktiviteter
- der findes andre løsninger for at få mere personale, fx praktikanter og militærnægtere

Dagtilbudslederen kan være af den opfattelse, at pædagogisk uddannet personale er de bedste til det direkte arbejde med børnene, hvorved der er mulighed for en konflikt med dagtilbudsbestyrelsen. I denne situation skal dagtilbudslederen imidlertid være imødekommende i forhold til at efterleve dagtilbudsbestyrelsens principper og sikre, at princippet bliver udmøntet på en måde, som dagtilbudslederen kan stå inde for fagligt, fx ved en større del af budgettet bliver brugt på løn frem for øvrig drift. I situationer, hvor der er mulighed for konflikt mellem dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudslederen, skal dagtilbudslederen være særlig opmærksom på, at orientere dagtilbudsbestyrelsen om, hvordan principperne bliver efterlevet i dagtilbuddet.

Eksempel på princip med forskellige interesser hos dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudsledere og medarbejderne.

Dagtilbudsbestyrelsen har fastsat et princip om, at musiske aktiviteter skal prioriteres højt i det pædagogiske arbejde.

Dagtilbudslederen er i den situation, at ingen af medarbejderne har kvalifikationer eller interesse for musiske aktiviteter. Selvom princippet kan efterleves på en række måde, kan dagtilbudslederen være i en situation, hvor det kan være vanskeligt at efterleve princippet i dagligdagen. I denne situation skal dagtilbudslederen også være imødekommende i forhold til at efterleve dagtilbudsbestyrelsens princip, fx ved nyansættelse af rekruttere medarbejdere med interesse for musiske aktiviteter eller sende medarbejderne på kurser i forhold til musiske aktiviteter.

Eksempler, hvor dagtilbudsbestyrelsen kommer ind over dagtilbudslederens kompetenceområde i forhold til ovenstående eksempel om musiske aktiviteter:

Personalet fra Blå Stue skal på kursus i musik.
(Bestyrelsen kan ikke beslutte, hvem der skal på hvilke kurser og hvornår)

Hver dag skal der være sang- og musikaktiviteter på tværs af stuerne.
(Bestyrelsen kan ikke beslutte, at der skal være bestemte aktiviteter hver dag)

Grøn stue får bevilliget 1.350 kr. til en guitar.
(Bestyrelsen kan ikke beslutte, at der skal indkøbes en bestemt vare)

Fastsætte målsætninger for dagtilbuddet

Ved at dagtilbudsbestyrelsen har indflydelse på principperne for dagtilbuddets arbejde, er dagtilbudsbestyrelsen også med til at fastlægge dagtilbuddets målsætning.

Arbejdet med at fastsætte pædagogiske målsætninger indgår som en vigtig del af den pædagogiske læreplan. Den pædagogiske læreplan beskriver dagtilbuddets mål for børnenes læring i forhold til alsidig personlig udvikling, sociale kompetencer, sproglig udvikling, krop og bevægelse, naturen og naturfænomener samt kulturelle udtryksformer og værdier. Den pædagogiske læreplan skal beskrive relevante pædagogiske metoder, aktiviteter, der iværksættes for at nå målene, og hvordan læreplanen evalueres. Ifølge dagtilbudslovens § 8 skal alle dagtilbud udarbejde en pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og aldersgruppen fra 3 år til skolealderen. I aldersintegrerede institutioner udarbejdes én pædagogisk læreplan, der tager hensyn til de to aldersgrupper.

Dagtilbudslederen er ansvarlig for udarbejdelsen og den årlige evaluering af den pædagogiske læreplan. Dagtilbudslederen skal inddrage dagtilbudsbestyrelsen i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan. Byrådet skal godkende den pædagogiske læreplan.

Det er dagtilbudsbestyrelsens kompetence at fastlægge de overordnede pædagogiske principper og værdier, og det er ledelsen, der er ansvarlig for at udarbejde den pædagogiske læreplan med udgangspunkt i disse principper og værdier. Det ligger uden for dagtilbudsbestyrelsens kompetence at udøve direkte indflydelse på de konkrete læreprocesser, dvs. den pædagogiske praksis.

Der skal også i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig børnemiljøvurdering, som indeholder en kortlægning af dagtilbuddets fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Børnemiljøvurderingen skal beskrive eventuelle børnemiljøproblemer og indeholde en handlingsplan. Dagtilbudslederen er ansvarlig for udarbejdelsen af børnemiljøvurderingen. Dagtilbudsbestyrelsen skal inddrages i arbejdet med børnemiljøvurderingen.

Fastsætte principper for dagtilbuddets budgetramme

Af styrelsesvedtægten fremgår, at dagtilbudsbestyrelsen skal fastsætte principper for anvendelsen af dagtilbuddets samlede budgetramme. Det fremgår endvidere, at

dagtilbudsbestyrelsen skal påse, at dagtilbuddets budget udmøntes i forhold til de fastsatte principper for anvendelsen af budgetrammen, samt at dagtilbudsbestyrelsen skal påtegne dagtilbuddets regnskab i forhold til de fastsatte principper.

Dagtilbuddene modtager hvert år et budget for det kommende år fra Børn og Unge. Budgettet består af et grundbeløb til ledelse og faste udgifter og et beløb pr. barn, som dagtilbuddet er normeret til. Beløbet pr. barn er større til de 0-2-årige end til de 3-6-årige. Budgettet justeres efter årets udløb i forhold til, hvor mange børn som faktiske har været indskrevet i dagtilbuddet i de respektive aldersgrupper i løbet af året. Budget- og regnskabsåret følger kalenderåret.

Århus Kommune anvender lønsumsstyring i forhold til dagtilbuddene. Det vil sige, at dagtilbuddene modtager et budget til alle dagtilbuddets aktiviteter, og at dagtilbuddet selv prioriterer, hvordan det samlede budget anvendes, herunder hvor stor en del af budgettet, som fx skal anvendes til løn til pædagoger og medhjælpere, kost, inventar mv. Dagtilbuddene bestemmer dermed i høj grad selv, hvordan budgetrammen skal udmøntes. Dagtilbuddene kan overføre overskud eller underskud mellem de enkelte budgetår. Dagtilbuddene kan dog maksimalt overføre +/- 10 procent af årsbudgettet til det næste budgetår.

Formålet med, at dagtilbudsbestyrelsen skal fastsætte principper for dagtilbuddets budgetramme, er at give dagtilbudsbestyrelsen mulighed for at understøtte opfyldelsen af dagtilbuddets mål. Dagtilbudsbestyrelsen fastlægger principper for anvendelsen af dagtilbuddets samlede budgetramme. Det vil sige, at dagtilbudsbestyrelsen skal fastsætte principper for anvendelse af budget til løn, vikar, kost, pædagogiske aktiviteter, bygningsvedligeholdelse mv. inden for de mål og rammer, som er fastsat af byrådet og Børn og Unge. Når dagtilbuddet fastsætter principper for anvendelsen af dagtilbuddets budgetramme, må de altså ikke fastsætte principper, hvor dagtilbuddet ikke kan leve op til mål og rammer fastsat af byrådet og Børn og Unge, fx skal dagtilbuddet overholde vedligeholdelsesplanen for bygningerne og planer for kompetenceudvikling af fx sprogvejledere. Dagtilbudsbestyrelsen kan fastsætte principper, som betyder, at der sker overførsel mellem fx løn og drift og overførsel af overskud eller underskud til næste budgetår.

Dagtilbudsbestyrelsen fastlægger også de overordnede principper for anvendelsen af supplerende indtægter, fx frivillige bidrag fra forældre til konkrete aktiviteter eller bidrag fra sponsorer. Dagtilbuddet kan dog ikke iværksætte indtægtsgivende aktiviteter, der forudsætter børnenes medvirken, uden forældrenes samtykke, og der kan ikke opkræves supplerende forældrebetaling til den løbende drift.

Dagtilbudsbestyrelsen skal foretage den overordnede prioritering af budgetrammen, men den skal ikke træffe de konkrete beslutninger om anvendelsen af budgettet. Dagtilbudsbestyrelsen kan altså vedtage, at der afsættes midler til at fremme musiske aktiviteter, men ikke at der skal købes fire blokfløjter. Eller bestyrelsen kan vedtage, at man ønsker at have så mange personaletimer som muligt i dagtilbuddet, men bestyrelsen kan ikke bestemme, at det skal ske ved i højere grad at ansætte uddannet personale, jf. eksemplerne i boksene i det foregående afsnit.

Budgetlægningen vil normalt foregå således, at dagtilbudsbestyrelsen fastlægger nogle overordnede principper for prioriteringen af budgettet. På baggrund af dette udarbejder dagtilbudslederen et forslag til fordelingen af det tildelte rammebeløb, som skal godkendes af bestyrelsen.

Dagtilbudsbestyrelsen skal påse, at dagtilbuddets budget udmøntes i forhold til de fastsatte principper. Det er derfor dagtilbudslederens ansvar løbende at informere bestyrelsen om dagtilbuddets økonomiske situation. Dette skal som minimum ske via en kvartalsvis præsentation af status, som indeholder informationer om pladsudnyttelsen og forbrug i forhold til det budgettede. Disse informationer kan medføre, at bestyrelsen beslutter at justere den overordnede prioritering eller principperne for anvendelsen af budgetrammen. Et eksempel på denne situation kunne være, at dagtilbuddet har brugt væsentligt færre penge end budgetteret i årets første halv år, og det ser ud til, at dagtilbuddet vil få et overskud på mere end 10 procent. Dagtilbudsbestyrelser vil her kunne vedtage nye principper for prioriteringen af budgettet, hvor der vil være et større forbrug til fx vikarer, kost eller legetøj. Det er således en vigtig opgave for bestyrelsen at foretage opfølgning og kontrol med budgettet. Børn og Unge sender dagtilbuddets regnskab til dagtilbuddet efter

regnskabsårets afslutning. Dagtilbudslederen har pligt til at forelægge regnskabet for bestyrelsen, som herefter skal påtage dagtilbuddets regnskab i forhold til de fastsatte principper, dvs. at bestyrelsen skal vurdere, om regnskabet afspejler bestyrelsens beslutninger.

Medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen bærer ikke noget økonomisk ansvar eller erstatningsansvar for dagtilbuddets regnskab. Det er dagtilbudslederens opgave og ansvar at sikre, at bestyrelsens beslutninger ikke er i strid med lovgivningen, gældende byrådsbeslutninger, overenskomster m.v.

Afgive indstilling om ansættelse af personale

Dagtilbudsbestyrelsen har indstillingsret samt ret til at deltage ved ansættelsen af lederen af kommunale dagtilbud. Dagtilbudsbestyrelsen har endvidere indstillingsret ved ansættelse af personale i kommunale dagtilbud og dagpleje.

Dagtilbudslederen ansættes af områdechefen for det område, som dagtilbuddet ligger i efter indstilling fra et ansættelsesudvalg bestående af repræsentanter for dagtilbudsbestyrelsen, medarbejderne og Børn og Unge. Dagtilbudsbestyrelsen skal være repræsenteret i ansættelsesudvalget, da det er fastlagt i dagtilbudsloven, at dagtilbudsbestyrelsen både har indstillingsret og har ret til at deltage ved ansættelsessamtaler ved ansættelse af dagtilbudslederen.

De øvrige medarbejdere ansættes af dagtilbudslederen, hvor dagtilbudsbestyrelsen har indstillingsret. Det er ikke et lovkrav, at dagtilbudsbestyrelsen kan deltage i ansættelsessamtalerne ved ansættelse af pædagogiske ledere og medarbejdere, men især i forhold til de pædagogiske ledere kan repræsentanter for dagtilbudsbestyrelsen med fordel deltage ved ansættelsessamtalerne.

Det gælder ved såvel ansættelse af leder som de øvrige medarbejdere, at ansættelsesudvalgets indstilling alene er vejledende.

Dagtilbudsbestyrelsen træffer (inden for lovgivningens og styrelsesvedtægts rammer) beslutning om, hvordan ansættelsesproceduren konkret udformes i dagtilbuddet. Typisk vil man nedsætte et ansættelsesudvalg

bestående af forældre- og medarbejderrepræsentanter, som deltager ved ansættelsessamtalerne. Dagtilbudsbestyrelsen kan vælge at delegeres sin indstillingsret til forældrerådene for så vidt angår ansættelse af medarbejdere i afdelingen, for i videst muligt omfang at inddrage de forældre, som den pågældende medarbejder vil blive knyttet tættest til efter ansættelsen.

Dagtilbudsbestyrelsen skal ikke inddrages i afskedigelsesager, men vil altid af egen drift kunne tage spørgsmål om en afskedigelse op (se afsnittet nedenfor om „at føre tilsyn med dagtilbuddet“).

Træffe beslutning om madordninger

Det er dagtilbudsbestyrelsen, som træffer beslutning om, hvorvidt der skal oprettes en madordning i dagtilbuddet, og hvordan den skal tilrettelægges.

Forældrebestyrelsen skal forholde sig til, om der skal afsættes en post på dagtilbuddets budget til en madordning, hvor forældrebestyrelsen kan vælge mellem følgende muligheder:

- En frivillig madordning, som finansieres udelukkende af forældrebetaling
- En gratis madordning, som omfatter alle børn i dagtilbuddet og finansieres over dagtilbuddets budget
- En frivillig madordning, som finansieres dels ved forældrebetaling, dels over dagtilbuddets budget.

Det er de enkelte forældre med børn i dagtilbuddet, som beslutter, om de vil benytte madordningen, og dermed også om de vil betale til den.

Dagtilbudsbestyrelsen kan delegeres kompetencen til at træffe beslutning om madordning til forældrerådene i de enkelte afdelinger.

Læs mere om forældrebetalte madordninger i pjecen „Kostordninger i daginstitutioner. Inspiration til forældrebestyrelser og institutioner“. Pjecen kan findes på Århus Kommunes hjemmeside.

Træffe beslutning om ferielukning

Byrådet har besluttet, at dagtilbudsbestyrelsen på baggrund af en indstilling fra dagtilbudslederen kan beslutte, om dagtilbuddet skal holde ferielukket i op til fire uger om året. Dagtilbudslederen træffer beslutning om, hvilke uger der eventuelt skal være ferielukket. Det er en forudsætning for at holde ferielukket, at dagtilbuddet har tilvejebragt alternativ pasning for børn, som har behov for pasning i perioden med ferielukning efter retningslinjer, som er fastlagt af Børn og Unge.

Påtegne ansøgninger

Dagtilbudsbestyrelsen skal i nogle tilfælde påtegne (underskrive) bestemte skrivelser til forvaltningen, byrådet og andre myndigheder. Det kan for eksempel være ansøgninger, udtalelser, høringsvar og generelle klager. Derimod er administrative meddelelser og skrivelser vedrørende enkeltpersoner undtaget.

Bestyrelsen kan beslutte, at fx formanden og/eller næstformanden i nogle eller alle tilfælde er bemyndiget til at påtegne på vegne af bestyrelsen. Dette skal i så fald fremgå af forretningsordenen eller af et referat fra et bestyrelsesmøde.

Føre tilsyn med dagtilbuddet ved at drøfte ethvert spørgsmål vedrørende dagtilbuddets virksomhed

Dagtilbudsbestyrelsen har ret til på eget initiativ at tage ethvert spørgsmål vedrørende dagtilbuddets virksomhed op til debat. Dagtilbudsbestyrelsen kan bede om en redegørelse fra dagtilbudslederen om et bestemt forhold eller en bestemt sag, som dagtilbudsbestyrelsen ønsker at drøfte. Herefter kan dagtilbudsbestyrelsen enten tage dagtilbudslederens redegørelse til efterretning, eller den kan vælge at ændre principperne for dagtilbuddets arbejde på det pågældende område.

Klager over forhold i dagtilbuddet kan drøftes i dagtilbudsbestyrelsen. Dagtilbudsbestyrelsen kan, hvis den ønsker det, komme med en indstilling til klagen. Det er imidlertid ikke bestyrelsens opgave at tage konkrete beslutninger som følge af klagen. Dagtilbudslederen træffer beslutning i klagesager, men har pligt til at ori-

entere dagtilbudsbestyrelsen om, hvad han eller hun agter at foretage sig i sagen og hvorfor.

Klager der inddrager enkeltpersoner (medarbejdere, forældre eller børn) er omfattet af reglerne om tavshedspligt (se afsnittet om tavshedspligt i kapitel 5). Sådanne sager skal behandles med overordentlig stor fortrolighed.

Bestyrelsesmedlemmer må ikke skaffe sig fortrolige oplysninger, der ikke har betydning for varetagelsen af bestyrelsens opgaver, jf. forvaltningslovens § 32.

Høring

Såfremt byrådet ønsker at ændre det principielle grundlag for dagtilbuddets drift, skal dagtilbudsbestyrelsen have lejlighed til at udtale sig forinden. Dette skal for eksempel ske i forbindelse med ændringer af åbningstider, budgetter, børnesammensætning, børnepolitiske visioner og målsætninger. Høringsfristen er afhængig af sagens/sagernes karakter.

Forældrerådernes opgaver og kompetencer

Forældrerådene har ingen formelle kompetencer i forhold til afdelingens aktiviteter.

Hvis dagtilbudsbestyrelsen træffer beslutning om at delegere formelle kompetencer til forældrerådet, kan forældrerådene have formelle kompetencer i forhold til følgende:

- at fastsætte principper for anvendelse af afdelingens budget
- indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale i afdelingen
- at træffe beslutning om, hvorvidt der skal være en madordning i afdelingen
- fastlægge principper for anvendelsen af afdelingens lokaler uden for åbningstiden.

Forældrerådene kan fungere som sparringspart for dagtilbudsbestyrelsen, fx ved at forældrerådene drøfter dagsordenspunkterne til dagtilbudsbestyrelsens møder.

Forældrerådernes opgaver er derudover blandt andet:

- At være inddraget i arbejdet med dagtilbuddets læreplan
- At være sparringspart for dagtilbudsbestyrelsen
- At drøfte principielle problemstillinger vedrørende afdelingen
- At indgå i et samarbejde med personalet i afdelingen om emner fra dagligdagen og i forbindelse med møder og arrangementer.

Forældrerådene kan udarbejde oplæg til dagtilbudsbestyrelsen til fx dagtilbuddets læreplan, ideer til fælles aktiviteter og fælles problemstillinger for dagtilbuddet.

Forældrerådene kan have mere praktiske betonede opgaver i forbindelse med planlægning af arrangementer i afdelingen.

Kapitel 5. Dagtilbudsbestyrelsens og forældrerådenes arbejde og møder

Dagtilbudsbestyrelsen er et samarbejdsorgan, der skal bidrage til, at der opnås det bedst mulige samarbejde mellem forældre, medarbejdere og dagtilbuddets ledelse på tværs af alle afdelinger i dagtilbuddet. Forældrerådene skal bidrage til, at der opnås det bedst mulige samarbejde mellem forældre, medarbejdere og afdelingernes ledelse. Både dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene i afdelingerne er således vigtige bindeled mellem dagtilbuddet og forældregruppen. Både dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene har pligt til at informere de øvrige forældre, personalet og dagtilbuddets ledelse om deres arbejde og beslutninger.

Det er i høj grad op til dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene selv at tilrettelægge arbejdet og arbejdsformen. Bestemmelserne i styrelsesvedtægten og reglerne i forvaltningsloven skal imidlertid

overholdes. De vigtigste af disse regler er beskrevet nedenfor.

Habilitet

Dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene er underlagt forvaltningslovens regler om inhabilitet i §§ 3-6. Habilitetsreglerne skal sikre, at en person, der har en direkte og individuel, personlig interesse i en sag, ikke medvirker ved behandlingen af den pågældende sag, fordi der dermed er risiko for, at vedkommendes personlige interesse påvirker beslutningen. Et bestyrelses- eller forældrerådsmedlem, der betragtes som inhabil i forhold til en bestemt sag, må således ikke medvirke ved behandlingen af den pågældende sag eller deltage i afgørelsen.

Man betragtes som inhabil, hvis man har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald. Det samme gælder, hvis man har nærtstående familie (fx en ægtefælle, svoger eller niece), der har en sådan interesse. Hvis man er i tvivl om, hvorvidt man er inhabil i forhold til en bestemt sag, bør man som bestyrelsesmedlem gøre dagtilbudslederen eller bestyrelsesformanden opmærksom på problemstillingen, mens man som forældrerådsmedlem bør gøre den pædagogiske leder eller forældrerådsformanden opmærksom på problemstillingen. Hvorvidt der er tale om inhabilitet afgøres af lederen efter en drøftelse i bestyrelsen eller forældre-

rådet. Børn og Unge kan inddrages i tvivlstilfælde. Hvis man er uenig i lederens beslutning angående inhabilitet, kan afgørelsen forelægges Børn og Unge. Dagtilbudsbestyrelsens eller forældrerådets beslutning kan blive erklæret ugyldig, hvis en inhabil person har medvirket ved behandlingen.

De to mest oplagte eksempler på inhabilitet er formentlig:

- Hvis et bestyrelsesmedlem eller et medlem af dennes familie er ansøger til en stilling i dagtilbuddet, er vedkommende inhabil i ansættelses-sagen
- Hvis en klage vedrører et bestyrelses- eller forældrerådsmedlem eller et medlem af dennes familie, er vedkommende inhabil i behandling af sagen

Tavshedspligt

Medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene er underlagt reglerne om tavshedspligt i forvaltningsloven (§§ 27-32) og straffeloven (§ 152). Det betyder, at alle oplysninger, der kan betegnes som private eller fortrolige er belagt med tavshedspligt. Det kan være oplysninger om fx enkelte familiers økonomiske forhold, forhold i hjemmet, oplysninger om medarbejderes personlige forhold eller lignende. Der må kun fremlægges fortrolige oplysninger på et bestyrelses- eller forældrerådsmøde, hvis oplysningerne er relevante for behandlingen af det pågældende emne. Oplysningerne skal i så fald behandles under et lukket punkt på dagsordenen.

Alle forældrevalgte medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene skal underskrive en særlig tavshedserklæring fra Børn og Unge, som ligger på Børn og Unges intranet. Henholdsvis dagtilbudslederne og de pædagogiske ledere er ansvarlige for, at de forældrevalgte medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene underskriver en tavshedserklæring. Brud på tavshedspligten er strafbart. Bemærk, at tavshedspligten også gælder efter, at man er udtrådt af bestyrelsen eller forældrerådet.

Forretningsorden

Som supplement til styrelsesvedtægten vil det være hensigtsmæssigt at udarbejde en forretningsorden for henholdsvis dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådenes arbejde. Forretningsordenen skal medvirke til at skabe klarhed over, hvordan bestyrelsen og forældrerådene skal forholde sig i udøvelsen af sit arbejde. Den kan for eksempel klargøre, hvem der indkalder til møder, afstemningsprocedurer, hvordan referatet udformes, hvornår suppleanter indkaldes, hvornår de har stemmeret osv.

I bilag 2 er der vist et vejledende eksempel på en forretningsorden til både en dagtilbudsbestyrelse og et forældreråd. Eksemplet skal blot give idéer til, hvad forretningsordenen kan indeholde. Det er helt op til bestyrelsen og forældrerådet, hvordan forretningsordenen skal udformes.

Mødeindkaldelse og dagsorden

Formanden for dagtilbudsbestyrelsen og dagtilbudslederen indkalder til bestyrelsesmøde med minimum 14 dages varsel. Det kan være en god idé, at dagtilbudsbestyrelsen på sit første møde efter bestyrelsesvalget (det konstituerende møde) fastlægger en mødekalender for det kommende år, så alle bestyrelsesmedlemmer har mulighed for at planlægge sin tid. Et flertal af medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen kan foranledige, at bestyrelsesformanden indkalder til et bestyrelsesmøde.

Sammen med mødeindkaldelsen udsendes en dagsorden for mødet. Formanden udarbejder dagsordenen i samarbejde med dagtilbudslederen. De punkter, som skal behandles på mødet, skal fremgå af dagsordenen. Alle bestyrelsesmedlemmer kan kræve at få et bestemt spørgsmål optaget på dagsordenen. Sidst på mødet kan der være afsat tid til at tage eventuelle andre sager op, men bestyrelsen kan kun træffe afgørelse i sager, der behandles under dagsordenpunktet „eventuelt“, hvis alle medlemmer er til stede ved mødet og enstemmigt vedtager det.

Alle medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen skal have mulighed for på forhånd at sætte sig ind i de sager, der skal behandles på mødet, og medarbejderrepræsentan-

terne skal have lejlighed til at drøfte dagsordenpunkterne med personalet forud for bestyrelsesmødet. Det er derfor vigtigt, at det tydeligt fremgår af dagsordenen, hvad der skal drøftes under hvert dagsordenpunkt, og om der er tale om en orientering, diskussion eller et beslutningspunkt. Hvis der er bilag, der belyser sagen, bør disse sendes ud sammen med dagsordenen.

Formanden for forældrerådet indkalder til møderne i forældrerådet og udarbejder dagsordenen, hvilket naturligt kan foregå i samarbejde med den pædagogiske leder. Mødeindkaldelse og fastsættelse af dagsorden kan med fordel foregå på samme måde som ved dagtilbudsbestyrelsen.

Når bestyrelsen har fastlagt en mødekalender, vil det være en god ide, at forældrerådet også fastlægger en mødekalender, hvor forældrerådsmøderne ligger forud for bestyrelsesmøderne, således at forældrerådet har mulighed for at drøfte dagsordenpunkterne inden bestyrelsesmøderne, hvorved forældrerådets bestyrelsesmedlem vil være bekendt med forældrerådets holdninger til dagsordenpunkterne.

Bestyrelsesmøder og forældrerådsmøder

Der afholdes bestyrelsesmøde så ofte, bestyrelsesformanden eller dagtilbudslederen finder det nødvendigt. Der skal dog afholdes mindst fire møder om året. Bestyrelsen afgør, hvordan bestyrelsesmøderne skal foregå, men reglerne og retningslinjerne i styrelsesvedtægten og en eventuel forretningsorden skal naturligvis overholdes.

Bestyrelsesmøderne er åbne. Oplysninger om tid og sted for bestyrelsesmøderne og dagsordenen skal derfor offentliggøres i dagtilbuddet mindst 14 dage før mødet. Sager belagt med tavshedspligt skal behandles under lukkede punkter på dagsordenen, dvs. for lukkede døre. Tilhørere, der ikke er medlem af bestyrelsen, har ikke taleret, med mindre dette udtrykkeligt ønskes af bestyrelsen. Tilhørere har naturligvis heller ikke stemmeret. Dagtilbudsbestyrelsen kan beslutte at invitere andre til at deltage i møderne, når der behandles spørgsmål af særlig interesse for dem.

Formanden er mødeleder. Det vil sige, at formanden sørger for, at dagsordenen og tidsplanen overholdes,

at alle får ordet, at der opsummeres på de enkelte punkter osv. Det kan være en god idé med en opsummering efter hvert dagsordenpunkt. Det er ligeledes en god idé, at referenten ved mødets afslutning kort opsummerer mødet på baggrund af sine notater til referatet, så eventuelle uklarheder kan blive afklaret.

Dagtilbudsbestyrelsen skal sikre et solidt grundlag for sine beslutninger. Det er dagtilbudslederens ansvar at stille relevante oplysninger om hverdagen i dagtilbuddet til rådighed for bestyrelsen. Det er især vigtigt, at dagtilbudslederen følger op på, hvordan bestyrelsens beslutninger er blevet omsat til praksis. Bestyrelsen kan også selv bede om en redegørelse fra dagtilbudslederen omkring et bestemt forhold. Overordnede pædagogiske målsætninger og principper bør behandles grundigt, før de vedtages. Drøftelserne ved den første behandling kan tage udgangspunkt i et oplæg fra dagtilbudslederen. Bestyrelsen kan eventuelt vælge at nedsætte en arbejdsgruppe (se nedenfor), der skal arbejde videre med spørgsmålet. Inden det næste bestyrelsesmøde udarbejdes en indstilling (notat) med et egentligt beslutningsgrundlag. Medarbejderrepræsentanterne i bestyrelsen skal have mulighed for at drøfte beslutningsgrundlaget med personalet, inden en indstilling kan vedtages af bestyrelsen.

Dagtilbudsbestyrelsen er kun beslutningsdygtig, hvis over halvdelen af medlemmerne er til stede, og forældrerepræsentanterne udgør et flertal af de tilstedeværende. Hvis der skal foretages en afstemning om et dagsordenpunkt, kræver en afgørelse et almindeligt flertal, det vil sige, at over halvdelen af de afgivne stemmer skal være for det pågældende forslag. Skulle der være stemmelighed, er formandens stemme udslagsgivende. Afstemningen skal afholdes skriftligt, hvis blot ét af de tilstedeværende bestyrelsesmedlemmer ønsker det. Bestyrelsesmedlemmer, der er fraværende ved mødet, kan ikke stemme ved fuldmagt.

Ved uenighed i bestyrelsen om en beslutning, der skal træffes, kan det være en god ide, at dagtilbudslederen fremsætter et kompromisforslag, der tilgodeser alle parter, således at der kan opnås enighed i bestyrelsen om beslutningen frem for, at der afholdes afstemning.

I forhold til forældrerådets møder er det kun fastlagt i styrelsesvedtægten, at der skal afholdes mindst 4 mø-

der om året. Forældrerådsmøderne kan med fordel afvikles på samme måde som bestyrelsesmøderne. Hvis der skal træffes beslutninger i forældrerådet, skal forældrerådet have et solidt grundlag at træffe beslutningerne på, hvilket kan sikres på samme måde som i bestyrelsen. Forældrerådet er kun beslutningsdygtig, hvis over halvdelen af medlemmerne er til stede. I tilfælde af afstemning afholdes den på samme måde som i dagtilbudsbestyrelsen.

Referat

Der skal skrives et referat af hvert bestyrelsesmøde og forældrerådsmøde, som offentliggøres for forældre og medarbejdere i dagtilbuddet og på dagtilbuddets hjemmeside. Fortrolige oplysninger må naturligvis ikke offentliggøres, jf. regler om tavshedspligt. Det kan være en god ide, at der laves aftaler om, at forældrerådene sender referater af deres møder til dagtilbudsbestyrelsen.

Der kan enten skrives et egentligt referat, der kort informerer om de forskellige synspunkter, hvilke beslutninger, der er truffet, hvad der skal gøres og af hvem osv. Eller der kan skrives en såkaldt beslutningsprotokol, der udelukkende gengiver de beslutninger, der er opnået enighed om. Retningslinjer for referatet kan fastlægges i forretningsordenen.

Arbejdsgrupper

Dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene kan nedsætte arbejdsgrupper. Det kan fx være i forbindelse med planlægningen af et konkret arrangement eller aktivitet, eller det kan være til at undersøge en given sag, som bestyrelsen efterfølgende skal træffe beslutning om, fx i forbindelse arbejdet med pædagogiske principper eller udarbejdelse af høringsvar. Der er ingen faste retningslinjer i styrelsesvedtægten for arbejdsgruppers arbejde, så det er op til bestyrelsen og forældrerådene selv at afgøre, hvordan arbejdet skal planlægges. En arbejdsgruppe kan bestå af medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene, men det kan også være en god idé at inddrage andre forældre.

Kapitel 6. Valg til dagtilbudsbestyrelse og forældreråd

Dagtilbudsbestyrelsen består som tidligere beskrevet af en forældrerepræsentant fra hvert forældreråd, dog to repræsentanter fra hvert forældreråd i dagtilbud med to eller tre afdelinger. Derudover består bestyrelsen af to medarbejderrepræsentanter, dog tre medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelser, som har seks eller flere forældrerepræsentanter.

Forældrerådet består af fem forældrerepræsentanter og en medarbejderrepræsentant, medmindre medarbejderne ikke ønsker at være repræsenteret.

Dagtilbud med kun én afdeling har alene en dagtilbudsbestyrelse, som består af fem forældrerepræsentanter og to medarbejderrepræsentanter.

Der skal afholdes valg blandt henholdsvis forældre og medarbejdere til både forældreråd og dagtilbudsbestyrelsen inden 1. oktober.

Valgret og valgbarhed for forældre

Personer, som på valgtidspunktet har forældremyndigheden eller den faktiske omsorg for et barn i dagtilbuddet, kan vælges som forældrerepræsentant til dagtilbudsbestyrelse og forældreråd og er stemmeberettiget ved valgene.

Ved personer, der har den faktiske omsorg for barnet, forstås:

- Personer, som er gift med indehaveren af forældremyndigheden over et barn, og som tilhører samme husstand som forældremyndighedsindehaveren og barnet (dette gælder dog ikke ved fælles forældremyndighed over barnet)
- Ugifte fædre/mødre, som tilhører samme husstand som forældremyndighedsindehaveren og barnet
- Personer, som har et barn boende hos sig i døgnpleje

Begge et barns forældre kan stille op og vælges til forældrerådet. Der kan dog ikke tildeles valgret til mere end to personer på grundlag af det samme barn. Hvis en forælder har den fulde forældremyndighed over et barn og er gift og bor sammen med en anden end barnets anden biologiske forælder, vil forældremyndighed-

sindehaverens ægtefælle have fortrinsret til at stille op til forældreråd og dagtilbudsbestyrelse frem for den anden biologiske forælder, hvis forældremyndighedsindehaveren giver sin tilslutning til, at ægtefællen stiller op.

Det er ikke en forudsætning for valg til forældrerådet, at man er bosat i Århus Kommune.

Er der valg til forældrerådet, mens ens barn har orlov fra dagtilbuddet, kan man - hvis orlovsperioden er under tre måneder - skriftligt tilkendegive, at man ønsker at stille op til det kommende forældrerådvalg. Man er da valgbar, selvom man har orlov, men man har ikke stemmeret og kan ikke deltage i valgmødet. Vælges man som ordinært medlem, indtræder en suppleant på den ordinære forældrerådspost frem til orlovens udløb.

Ansatte, der har børn i afdelingen, har stemmeret, men er ikke valgbar til forældrerådet. Ansatte, der har børn i en anden afdeling i samme dagtilbud, som de er ansat i, har stemmeret og er valgbar til forældrerådet i deres børns afdeling. Den ansatte kan ikke vælges som forældrerådets forældrerepræsentant i dagtilbudsbestyrelsen, idet den ansatte er medarbejder i dagtilbuddet, og dermed er repræsenteret i dagtilbudsbestyrelsen via medarbejderrepræsentanterne.

Ingen har pligt til at være medlem af et forældreråd eller en dagtilbudsbestyrelse. Et forældrerådsmedlem kan når som helst udtræde af forældrerådet eller dagtilbudsbestyrelsen, men det er vigtigt for kontinuiteten, at repræsentanterne så vidt muligt forbliver i forældrerådet og/eller dagtilbudsbestyrelsen hele valgperioden.

Medlemmer af forældrerådet og dagtilbudsbestyrelsen modtager ingen diæter.

Valg af forældrerepræsentanter til forældrerådet

Inden 1. oktober afholdes der hvert år valg til forældrerådene og konstituerende forældrerådsmøder i alle afdelinger i dagtilbuddet, således at der kan afholdes konstituerende dagtilbudsbestyrelsesmøde ved bestyrelsesårets start den 1. oktober.

Forældrene har fem repræsentanter i forældrerådet. Forældrerepræsentanterne vælges for to år. Hvert andet år er tre forældre, og hvert andet år er to forældre på valg. Første gang vælges to forældre for et år, og tre forældre for to år. Der er mulighed for genvalg.

Den pædagogiske leder for afdelingen indkalder til mødet med 14 dages varsel med angivelse af dagsordenspunkter. Den pædagogiske leder er ordstyrer til forældrerådssamlingen og forestår valghandlingen.

På mødet redegør den afgående formand for forældrerådet for arbejdet i det forløbne år i forældrerådet, og medlemmet af dagtilbudsbestyrelsen redegør for arbejdet i det forløbne år i dagtilbudsbestyrelsen.

Opstilling af forældre-kandidater til forældrerådet sker ved, at de fremmødte forældre kommer med forslag til kandidater. Hvis man ikke deltager i valg mødet, kan man opstille kandidater pr. fuldmagt. Valgmødets dirigent sikrer, at alle de opstillede kandidater er valgbare og ønsker at opnå valg til forældrerådet.

Hvis det på valg mødet ikke er muligt at vælge fem repræsentanter til forældrerådet, indkalder den pædagogiske leder til fornyet valg møde med 14 dages varsel. Hvis det ikke her er muligt at vælge mindst to repræsentanter til forældrerådet, kan der på valg mødet i denne situation vælges en forælder, som indtræder i dagtilbudsbestyrelsen.

Der afholdes skriftlig afstemning, hvis blot én af de tilstedeværende ønsker det. Forældrene har én stemme pr. barn i afdelingen. Der udleveres en stemmeseddel pr. barn, hvorpå der kan skrives op til tre forskellige navne på forældre-kandidater, der ønskes valgt. Der kan ikke stemmes pr. fuldmagt. De forældre, der har fået flest stemmer, er valgt. Er der stemmelighed, stemmes der om, hvem af kandidaterne med stemmelighed, der skal sidde i forældrerådet. Ved omvalget kan hver stemmeberettiget stemme på én kandidat. Resultater omvalget også i stemmelighed, foranstalter den pædagogiske leder, at der trækkes lod mellem kandidaterne.

Afstemningens resultat bekendtgøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Der vælges et tilsvarende antal suppleanter, der indtræder i den rækkefølge, hvorefter de har opnået flest

stemmer, hvilket skal fremgå af referatet. Ved stemmelighed blandt suppleanterne foretager den pædagogiske leder lodtrækning om rækkefølgen. Suppleanterne er vælges for et år.

Der kan i forretningsordenen fastlægges om suppleanter kun indtræder i forældrerådet, når et ordinært medlem udtræder, eller om de også indtræder ved sygdom eller afbud. Som udgangspunkt har suppleanter først stemmeret i forældrerådet, når de bliver ordinære medlemmer af forældrerådet, men det kan fastlægges i forretningsordenen, at suppleanter også har stemmeret, når de indtræder ved ordinære medlemmers afbud.

Forældrerepræsentanters udtræden af forældrerådet

Forældrerepræsentanterne udtræder af forældrerådet fra den dag, de ikke længere har børn i afdelingen, eller deres barn har orlov fra dagtilbuddet i mere end tre måneder. Suppleanter indtræder i stedet.

Hvis et barn har orlov i op til tre måneder, kan forældrerepræsentanten vælge at forblive i forældrerådet.

Hvis en forældrerepræsentant forlader forældrerådet, og der ikke kan indhentes flere suppleanter, skal der afholdes et ekstraordinært valg møde for at besætte den ledige plads i forældrerådet. Den pædagogiske leder indkalder til dette møde på samme måde som ved et ordinært valg møde.

Opstår den situation, at der ikke længere er to forældre i forældrerådet, og et ekstraordinært valg møde ikke formår at ændre på situationen, nedlægges forældrerådet indtil det følgende ordinære valg. I denne periode overtager den pædagogiske leder forældrerådets kompetence.

Forældrerådet kan ikke væltes, og medlemmer af forældrerådet kan ikke ekskluderes. Til gengæld kan medlemmer af forældrerådet til enhver tid udtræde af rådet. Forældrerådet kan derfor vælge at gå af, hvis det ikke længere føler, at det har forældregruppens opbakning.

Valg af forældrerepræsentanter til dagtilbudsbestyrelsen

Dagtilbudsbestyrelsens medlemmer skal være valgt inden den 1. oktober.

Forældreråd i dagtilbud med fire eller flere afdelinger vælger på forældrerådets første ordinære møde et medlem af forældrerådet, som er medlem af dagtilbudsbestyrelsen, og et medlem som er suppleant for dagtilbudsbestyrelsesmedlemmet.

Forældreråd i dagtilbud med to eller tre afdelinger vælger på forældrerådets første ordinære møde to medlemmer af forældrerådet, som er medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen, og to medlemmer som er suppleanter for dagtilbudsbestyrelsesmedlemmerne.

Forældrerådsmedlemmer, som er medlem af dagtilbudsbestyrelsen, er valgt for to år. Suppleanter er valgt for et år. Der er mulighed for genvalg.

Første gang vælges halvdelen af forældrerådsmedlemmerne til dagtilbudsbestyrelsen for et år. Dagtilbudslederen beslutter, fra hvilke afdelinger forældrerådsmedlemmerne er valgt til dagtilbudsbestyrelsen for et år i den første periode.

Forældrerepræsentanter i dagtilbud med én afdeling vælges efter samme procedure som forældrerepræsentanter i forældrerådene.

Hvis det ikke er muligt at vælge forældrerepræsentanter i så mange afdelinger, at forældrene udgør et flertal i dagtilbudsbestyrelsen, oprettes der ikke en dagtilbudsbestyrelse. Dagtilbudsbestyrelsens kompetencer overgår i denne situation til dagtilbudslederen indtil næste ordinære valg.

Forældrerepræsentanternes udtræden af dagtilbudsbestyrelsen

Forældrerepræsentanter udtræder af dagtilbudsbestyrelsen fra den dag, de ikke længere har børn i dagtilbuddet, eller hvis deres barn har orlov fra dagtilbuddet i mere end 3 måneder.

I situationer, hvor et barn skifter fra en vuggestueafdeling til en børnehaveafdeling inden for samme dagtilbud, udtræder forældrerepræsentanter af forældrerådet for vuggestueafdelingen og samtidig også af dagtilbudsbestyrelsen. Det skyldes for det første, at dagtilbudsbestyrelsen er sammensat af lige mange repræsentanter fra hvert forældreråd, og hvis en forælder, hvis barn skifter afdeling, forbliver i dagtilbudsbestyrelsen, vil det betyde, at afdelingen, som barnet skifter til, vil have to repræsentanter i dagtilbudsbestyrelsen, mens afdelingen, som barnet skifter fra, ikke vil have en repræsentant i dagtilbudsbestyrelsen. For det andet vil der også opstå den situation, at der vil være en forælder, som sidder i dagtilbudsbestyrelsen uden at være med i et forældreråd, da forælderen vil være udtrådt af fx vuggestuens forældreråd og ikke være valgt ind i fx børnehavens forældreråd.

Suppleanter indtræder i stedet for forældrerepræsentanterne, som er udtrådt. Der kan i forretningsordenen fastlægges om suppleanter kun indtræder i dagtilbudsbestyrelsen, når et ordinært medlem udtræder, eller om de også indtræder ved sygdom eller afbud. Som udgangspunkt har suppleanter først stemmeret i dagtilbudsbestyrelsen, når de bliver ordinære medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen, men det kan fastlægges i forretningsordenen, at suppleanter også har stemmeret, når de indtræder ved ordinære medlemmers afbud.

Hvis et barn har orlov i op til tre måneder, kan en forældrerepræsentant forblive medlem af dagtilbudsbestyrelsen.

Hvis både en afdelings forældrerepræsentant og dennes suppleant udtræder af bestyrelsen, vælger afdelingens forældreråd en ny forældrerepræsentant og suppleant til bestyrelsen. Der afholdes ekstraordinært valg-møde til forældrerådet, hvis afgang af forældrerepræsentanter og suppleanter er så stor, at der ikke kan vælges en forældrerepræsentant til bestyrelsen.

Opstår den situation, at det ikke er muligt at få valgt så mange forældre, at de udgør et flertal i dagtilbudsbestyrelsen, nedlægges dagtilbudsbestyrelsen indtil det følgende ordinære valg. I denne periode overtager dagtilbudslederen dagtilbudsbestyrelsens kompetencer.

Dagtilbudsbestyrelsen kan ikke væltes, og medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen kan ikke ekskluderes. Til gengæld kan medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen til enhver tid udtræde af bestyrelsen. Dagtilbudsbestyrelsen kan derfor vælge at gå af, hvis den ikke længere føler, at den har forældregruppens opbakning.

Valg af medarbejderrepræsentanter

Dagtilbudsbestyrelser, som har fire eller fem forældrerepræsentanter, har to medarbejderrepræsentanter. Dagtilbudsbestyrelser, som har seks eller flere forældrerepræsentanter, har tre medarbejderrepræsentanter.

Valgperioden er et år fra 1. oktober til 30. september det følgende år. Der er mulighed for genvalg.

Valg af medarbejderrepræsentanterne sker inden 1. oktober på et valgmøde for medarbejderne i dagtilbuddet. Dagtilbudslederen indkalder til valgmødet med 14 dages varsel med angivelse af dagsordenspunkter.

Ved medarbejdere forstås personer, der er omfattet af dagtilbudslederens ledelseskompetence. De medarbejdere, der vælges, bør ikke have et ansættelsesforhold på under et år.

De pædagogiske ledere er ikke valgbare men alene stemmeberettigede.

Der vælges det samme antal suppleanter som medarbejderrepræsentanter til dagtilbudsbestyrelsen.

Opstilling af kandidater til dagtilbudsbestyrelsen sker ved, at de fremmødte medarbejdere kommer med forslag til kandidater. Hvis man ikke deltager i valgmødet, kan man opstille kandidater pr. fuldmagt. Valgmødets dirigent sikrer, at alle de opstillede kandidater er valgbare og ønsker at opnå valg til dagtilbudsbestyrelsen.

Der udleveres én stemmeseddel pr. medarbejder, hvorpå der kan skrives op til tre forskellige navne på kandidater, der ønskes valgt. Alle medarbejdere kan stemme på alle kandidater. Der kan ikke stemmes pr. fuldmagt. De medarbejdere, der har fået flest stemmer, er valgt.

De medarbejdere, der har fået næstflest stemmer, er valgt som suppleanter. Ved stemmelighed mellem flere kandidater foretages omafstemning blandt de kandidater, der har opnået samme antal stemmer. Resultater omvalget også i stemmelighed, foranstalter dagtilbudslederen, at der trækkes lod mellem kandidaterne.

Medarbejderrepræsentanterne udtræder af dagtilbudsbestyrelsen fra den dag, de ikke længere er ansat i dagtilbuddet, og suppleanter indtræder i stedet. Hvis alle medarbejderrepræsentanter og suppleanter er udtrådt af bestyrelsen, indkalder dagtilbudslederen til et nyt valg.

Valg af medarbejderrepræsentanter til forældrerådet sker ved, at den pædagogiske leder indkalder medarbejderne i afdelingen til et valgmøde. Mødet indledes med at få afklaret, om et flertal af medarbejderne ønsker medarbejderrepræsentation i forældrerådet. Hvis et flertal af medarbejderne ønsker medarbejderrepræsentation i forældrerådet, afholdes valget efter samme procedure som for medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelsen.

Funktionsperiode

Funktionsperioden for dagtilbudsbestyrelsen er fra den 1. oktober til den 30. september det efterfølgende år, eller indtil en ny dagtilbudsbestyrelse er valgt. Dagtilbudslederen indkalder de valgte medlemmer til konstituerende bestyrelsesmøde ved bestyrelsesårets start den 1. oktober. På mødet vælges en formand og en næstformand, som begge skal være forældrerepræsentanter.

Funktionsperioden for forældrerådet er fra valgets afholdelse og indtil næste valg. Den pædagogiske leder indkalder til det første møde i forældrerådet. Mødet afholdes inden den 1. oktober, og mødet kan afholdes samme aften som valgmødet til forældrerådet. På mødet vælges en formand og en næstformand, som begge skal være forældrerepræsentanter, samt medlem og suppleant af dagtilbudsbestyrelsen.

Kapitel 7. Bestyrelser i selvejende dagtilbud

Dagtilbud kan drives af selvejende institutioner, der indgår en aftale om driften med kommunen. De selvejende dagtilbud modtager tilskud fra kommunen og er underlagt et kommunalt tilsyn.

Selvejende dagtilbud er ikke underlagt styrelsesvedtægten for kommunale dagtilbud i Århus Kommune, men drives derimod på grundlag af deres egen vedtægt. Denne vedtægt, der fastlægger retningslinjerne for styrelsen af dagtilbuddet, vedtages af det selvejende dagtilbuds bestyrelse og skal godkendes af Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

Selvejende dagtilbud skal i lighed med kommunale dagtilbud have en bestyrelse med et flertal af forældre, jf. Dagtilbudslovens § 14. Der eksisterer to forskellige modeller for selvejende dagtilbuds ledelse. I den én-strengede model har dagtilbuddet én bestyrelse, som betegnes dagtilbudsbestyrelsen. Det er en forudsætning for at vælge denne model, at dagtilbudsbestyrelsen har et flertal af valgte forældre. I den to-strengede model har det selvejende dagtilbud både en dagtilbudsbestyrelse og en forældrebestyrelse. Der skal være et flertal af forældrerepræsentanter i forældrebestyrelsen. Derimod er der ikke krav om forældrerepræsentation i dagtilbudsbestyrelsen, hvis den to-strengede model vælges.

Dagtilbudsbestyrelsen i selvejende dagtilbud har en videre kompetence end bestyrelsen i kommunale dagtilbud, da bestyrelsen i selvejende dagtilbud har arbejdsgiveransvaret (herunder ansvar for ansættelse og afskedigelse af ledere og medarbejdere) og det økonomiske ansvar for dagtilbuddet. Det er det selvejende dagtilbud som helhed, der kan drages til ansvar. Det enkelte bestyrelsesmedlem har således ikke et personligt økonomisk ansvar.

Hvis den én-strengede model vælges, er der som nævnt krav om, at forældrerepræsentanter har flertal i dagtilbudsbestyrelsen. Der er derimod ikke noget lovmæssigt krav om, at medarbejderne skal være repræsenteret i dagtilbudsbestyrelsen. Det kan imidlertid fremgå af dagtilbuddets vedtægt, at medarbejdere skal være repræsenteret i dagtilbudsbestyrelsen.

Vælges derimod den to-strengede model stilles de samme krav til forældrebestyrelsens sammensætning, som der stilles til sammensætningen af kommunale dagtilbuds bestyrelse, nemlig at der er et flertal af forældrerepræsentanter samt at medarbejderne er repræsenteret. Derudover kan også andre personer være repræsenteret i forældrebestyrelsen. Der er intet til hinder for, at den samme person sidder i både forældrebestyrelsen og dagtilbudsbestyrelsen.

I den to-strengede model deles kompetencen mellem dagtilbudsbestyrelsen og forældrebestyrelsen. Det er derfor vigtigt, at der laves klare retningslinjer for kompetencefordelingen mellem de to bestyrelser og at de to bestyrelser indgår i dialog og samarbejde. Forældrebestyrelser har den samme minimumskompetence, som bestyrelser i kommunale dagtilbud (se Vejledning til Forældrebestyrelser i dagtilbud til børn, udgivet af Socialministeriet). Det vil sige at forældrebestyrelsen som minimum skal have indflydelse på:

- Principperne for dagtilbuddets arbejde
- Principperne for anvendelse af en budgetramme
- Indstillingsret og ret til at deltage ved ansættelsen af lederen af dagtilbuddet
- Indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale i dagtilbuddet

Dagtilbudsbestyrelsen kan også vælge at overlade andre opgaver og kompetencer til forældrebestyrelsen. Der gælder dog de samme begrænsninger som i kommunale dagtilbud, om at visse beføjelser ikke kan overdrages til forældrebestyrelsen, fx afgørelser om optagelse af børn, forældrebetaling, ansættelse og afskedigelse af personale.

Selvom et selvejende dagtilbud er en selvstændig juridisk enhed, regnes den som en del af den offentlige forvaltning i relation til forvaltningsloven og offentlighedsloven. Det vil sige, at medlemmer af et selvejende dagtilbuds bestyrelse eller forældrebestyrelse er underlagt reglerne om tavshedspligt og habilitet (se ovenfor).

Bilag 1: Vedtægt for styrelse af kommunale dagtilbud i Århus Kommune

§ 1 - Formål

Vedtægten fastlægger rammerne for dagtilbudsbestyrelsernes og forældrerådernes arbejde, herunder rammer for samarbejdet med Århus Kommune, dagtilbudsleder, pædagogiske ledere, personale og forældre.

Vedtægten er gældende for alle kommunale dagtilbud i Århus Kommune.

§ 2 - Byrådet

Byrådet træffer i henhold til Lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge (dagtilbudsloven) § 3, stk. 2 beslutning om mål og rammer for dagtilbuddene. I Århus Kommune omfatter disse rammer bl.a.:

- Oprettelse og nedlæggelse af dagtilbud, børn-enormering, aldersgruppe, åbningstid, forældrebetaling og visitationsforhold.
- Tildeling af budget til personale, vikarer, øvrig drift, indvendig og udvendig vedligeholdelse.
- Andre spørgsmål vedrørende dagtilbuddene, der ikke er henlagt til det enkelte dagtilbud eller Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

Byrådet skal fastsætte retningslinjer for, hvordan dagtilbud skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik.

Byrådet skal føre tilsyn med indholdet af dagtilbuddene og den måde, hvorpå opgaverne udføres.

Byrådet har ansvaret som arbejdsgiver over for de ansatte ifølge overenskomster, aftaler og lovgivning om de ansattes rettigheder og vilkår. Arbejdsgiveransvaret delegeres i nødvendigt omfang til Magistratsafdelingen for Børn og Unge og den enkelte dagtilbudsleder. Afskedigelse af månedslønnede medarbejdere foretages af Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

§ 3 - Målbeskrivelse for dagtilbuddene

Af Dagtilbudsloven § 7 fremgår følgende formål med dagtilbuddene:

Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Dagtilbuddene skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Dagtilbud skal fremme børns læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, leg samt pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, der giver børn mulighed for fordybelse, udforskning og erfaring.

Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber samt samhørighed med og integration i det danske samfund.

Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre en god overgang til skole ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Dagtilbud skal i samarbejde med skolerne skabe en sammenhængende overgang til skole og fritidstilbud.

Dagtilbuddene har endvidere til opgave at bidrage til opfyldelsen af de af byrådet vedtagne mål for Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

Forældreinddragelse

Børn og Unge skal give børn og unge og deres familier mulighed for medbestemmelse i forhold til de enkelte tilbud og stille krav om medansvar for børnenes udvikling.

Rummelighed

Børn og Unge skal arbejde for at udvikle alle børn og unges respekt og ansvar for sig selv og andre, herunder evnen til at rumme forskellighed og mangfoldighed samt indgå i forpligtende fællesskaber.

Trivsel og sundhed

Børn og Unge skal arbejde for at fremme trivsel, sundhed og selvværd for alle børn og unge i Århus Kom-

mune med henblik på, at alle skal have en god opvækst med mulighed for at udnytte egne evner bedst muligt.

Læring og udvikling

Børn og Unge skal med høj faglighed og kvalitet arbejde for, at børn og unge i Århus Kommune tilegner sig de nødvendige faglige, personlige, sociale og kulturelle kompetencer, således at alle bliver i stand til at gennemføre et uddannelsesforløb og bliver rustede til at deltage aktivt i samfundet som demokratiske medborgere.

En fælles læringsforståelse i Børn og Unge, som en forpligtende ramme for alle medarbejdere i arbejdet med børnene, de unge og deres forældre, indebærer, at der i indsatsen for alle børn og unge er et sammenhængende fokus på faglig, personlig, social og kulturel dannelse – det vil sige på det hele menneske.

Den fælles læringsforståelse indebærer angivelse af en række kriterier for kvalitet i kerneydelsen i Børn og Unge. Kriterierne indgår som en del af et fælles kvalitets- og evalueringskoncept for hele organisationen i form af kvalitetsrapporter.

§ 4 - Dagtilbudsbestyrelsen og forældreråd

Ved alle kommunale dagtilbud oprettes en dagtilbudsbestyrelse i henhold til Dagtilbudsloven § 14. Dagtilbudsbestyrelsen udgøres af et flertal af forældre.

Ved alle afdelinger i et dagtilbud oprettes et forældreråd.

Dagtilbudsbestyrelsen er sammensat af:

- 1 forældrerrepræsentant fra hvert forældreråd i dagtilbud med 4 eller flere afdelinger
- 2 forældrerrepræsentanter fra hvert forældreråd i dagtilbud med 2 eller 3 afdelinger
- 2 medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelser med 4 eller 5 forældrerrepræsentanter
- 3 medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelser med 6 eller flere forældrerrepræsentanter.

- Dagtilbuddene med kun én afdeling har alene en dagtilbudsbestyrelse, som består af 5 forældrerrepræsentanter og 2 medarbejderrepræsentanter.

Samtlige medlemmer af dagtilbudsbestyrelsen har stemmeret.

Dagtilbudslederen deltager i dagtilbudsbestyrelsens møder uden stemmeret. Dagtilbudslederen er tillige sekretær for dagtilbudsbestyrelsen og sørger for den fornødne sekretariatsbistand.

Forældrerådet består af fem forældrerrepræsentanter og en medarbejderrepræsentant, medmindre medarbejderne ikke ønsker at være repræsenteret. Afdelingens pædagogiske leder deltager i forældrerådets møder uden stemmeret. Afdelingens pædagogiske leder er tillige sekretær for forældrerådet og sørger for den fornødne sekretariatsbistand.

§ 5 - Formål med dagtilbudsbestyrelsen og forældrerådene

Dagtilbudsbestyrelsens formål er at sikre forældrene og medarbejderne indflydelse på principperne for dagtilbuddets daglige virke.

Dagtilbudsbestyrelsen skal endvidere bidrage til, at der opnås det bedst mulige samarbejde mellem forældre, medarbejdere og dagtilbuddets ledelse på tværs af alle afdelinger i dagtilbuddet. Det enkelte medlem af dagtilbudsbestyrelsen repræsenterer helheden i det samlede dagtilbud.

Forældrerådets formål er at sikre forældrene indflydelse på principperne for afdelingens daglige virke. Forældrerådet er desuden sparringspart for dagtilbudsbestyrelsen.

§ 6 - Dagtilbudsbestyrelsens kompetencer

Dagtilbudsbestyrelsens kompetence inden for de af byrådet og Magistratsafdelingen for Børn og Unge fastsatte mål og rammer er

1. at fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde

2. at fastsætte principper for anvendelsen af dagtilbuddets samlede budgetramme
3. at påse at dagtilbuddets budget udmøntes i forhold til de fastsatte principper for anvendelsen af dagtilbud-dets samlede budgetramme
4. at påtegne dagtilbuddets regnskab i forhold til de fastsatte principper for anvendelsen af dagtilbud-dets samlede budgetramme
5. at have indstillingsret samt ret til at deltage ved ansættelsen af lederen i kommunale dagtilbud og dagpleje
6. at fastsætte principper for de enkelte afdelingers åbningstid, således at det samlede dagtilbuds åbningstid er inden for den af byrådet besluttede åbningstid
7. at træffe beslutning om ferielukning på baggrund af indstilling fra dagtilbudslederen inden for de af byrådet besluttede retningslinjer
8. at føre tilsyn med dagtilbuddet ved at kunne drøfte ethvert spørgsmål vedrørende dagtilbuddets virksomhed
9. at påtegne ansøgninger og informationer til forvaltning, byråd og andre instanser. Dette gælder ikke administrative meddelelser og skrivelser om enkeltpersoner
10. at have indstillingsret ved ansættelse af personale i kommunale dagtilbud og dagpleje
11. at træffe beslutning, om der skal oprettes en madordning, og hvordan den skal tilrettelægges
12. at fastlægge principper for anvendelse af dagtilbuddets lokaler uden for åbningstiden efter retningslinjer vedtaget af byrådet

I forhold til punkt 1-9 kan dagtilbudsbestyrelsen *ikke* delegerer kompetencen til forældrerådene, dog for så vidt angår punkt 2 kan dagtilbudsbestyrelsen delegerer kompetencen til at fastsætte principperne for anvendelsen af afdelingens budget til pædagogiske aktiviteter mv., der understøtter opnåelsen af de i den pædagogiske læreplan opstillede pædagogiske læringsmål til forældrerådene.

I forhold til punkt 10-12 kan dagtilbudsbestyrelsen delegerer kompetencen til forældrerådene.

Dagtilbudsbestyrelsen skal høres, forinden byrådet træffer beslutning om ændring af det principielle grundlag for dagtilbuddets drift.

Dagtilbudslederen skal inddrage dagtilbudsbestyrelsen i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan

Dagtilbudslederen skal inddrage dagtilbudsbestyrelsen i arbejdet med børnemiljøvurderingen.

§ 7 - Forældrerådenes kompetencer

Forældrerådet har ingen formelle kompetencer i forholdet til afdelingens aktiviteter.

Forældrerådets opgaver er bl.a.:

- at være inddraget i arbejdet med dagtilbuddets læreplan
- at være sparringspart for dagtilbudsbestyrelsen
- at drøfte principielle problemstillinger vedrørende afdelingen
- at indgå i et samarbejde med personalet i afdelingen om emner fra dagligdagen og i forbindelse med møder og arrangementer

Forældrerådet kan udarbejde oplæg til dagtilbudsbestyrelsen til fx dagtilbuddets læreplan, ideer til fælles aktiviteter og fælles problemstillinger for dagtilbuddet.

Forældrerådet kan have mere praktiske betonedede opgaver i forbindelse med planlægning af arrangementer i afdelingen.

§ 8 - Valg af forældrerepræsentanterne til dagtilbudsbestyrelsen

Bestyrelsesåret er fra 1. oktober til 30. september det følgende år. Dagtilbudsbestyrelsesmedlemmer skal være valgt inden 1. oktober, således at der kan afholdes konstituerende dagtilbudsbestyrelsesmøde ved bestyrelsesårets start 1. oktober.

Dagtilbudsbestyrelsen består af en repræsentant fra hvert forældreråd, dog to repræsentanter fra forældrerådene i dagtilbud med to eller tre afdelinger.

Forældreråd i dagtilbud med fire eller flere afdelinger vælger på forældrerådets første ordinære møde et medlem af forældrerådet, som er medlem af dagtilbudsbestyrelsen, og et medlem af forældrerådet, som er suppleant for dagtilbudsbestyrelsesmedlemmet.

Forældreråd i dagtilbud med to eller tre afdelinger vælger på forældrerådets første ordinære møde to medlemmer af forældrerådet, som er medlem af dagtilbudsbestyrelsen, og to medlem af forældrerådet, som er suppleanter for dagtilbudsbestyrelsesmedlemmerne.

Forældrerådsmedlemmer, som er medlem af dagtilbudsbestyrelsen, er valgt for to år. Der er mulighed for genvalg.

Første gang vælges halvdelen af forældrerådsmedlemmerne til dagtilbudsbestyrelsen for et år. Dagtilbudslederen beslutter fra hvilke afdelinger forældrerådsmedlemmerne er valgt til dagtilbudsbestyrelsen for et år i den første periode.

Hvis det ikke er muligt at vælge forældrerrepræsentanter i så mange afdelinger, at forældrene udgør et flertal i dagtilbudsbestyrelsen, oprettes der ikke en dagtilbudsbestyrelse. Dagtilbudsbestyrelsens kompetencer overgår i denne situation til dagtilbudslederen indtil næste ordinære valg.

Forældrerrepræsentanter i dagtilbud med én afdeling vælges efter samme procedure som forældrerrepræsentanter i forældrerådene.

Forældrerrepræsentanterne udtræder af dagtilbudsbestyrelsen fra den dag, de ikke længere har børn i dagtilbuddet, og suppleanter indtræder i stedet.

Samme regel gælder ved børns orlov fra afdelingen på mere end tre måneder. I tilfælde af barns orlov på op til tre måneder kan en forældrerrepræsentant selv vælge at blive i dagtilbudsbestyrelsen.

Udtræder både en afdelings forældrerrepræsentant og dennes suppleant af bestyrelsen, vælger afdelingens forældreråd en ny forældrerrepræsentant og suppleant til bestyrelsen. Der afholdes ekstraordinært valgperiode

til forældrerådet, hvis afgang af forældrerrepræsentanter og suppleanter er så stor, at der ikke kan vælges en forældrerrepræsentant til bestyrelsen.

§ 9 - Valg af medarbejderrepræsentanter til dagtilbudsbestyrelsen

Dagtilbudsbestyrelser, som har fire eller fem forældrerepræsentanter, består af to medarbejderrepræsentanter. Dagtilbudsbestyrelser, som har seks eller flere forældrerepræsentanter, består af tre medarbejderrepræsentanter.

Valg af to eller tre medarbejderrepræsentanter sker inden 1. oktober på valgmøde for medarbejderne i dagtilbuddet. Valgperioden er et år fra 1. oktober til 30. september det følgende år. Der er mulighed for genvalg.

Dagtilbudslederen indkalder til valgmødet med 14 dages varsel med angivelse af dagsordenspunkter.

Ved medarbejdere forstås personer, der er omfattet af dagtilbudslederens ledelseskompetence.

De medarbejdere, der vælges, bør ikke have et ansættelsesforhold på under et år.

De pædagogiske ledere er ikke valgbare, men alene stemmeberettigede.

Der vælges det samme antal suppleanter som medarbejderrepræsentanter til dagtilbudsbestyrelsen.

Hver medarbejder har én stemme. Der udleveres en stemmeseddel pr. ansat, hvorpå der kan skrives op til tre forskellige navne på kandidater, der ønskes valgt. Der kan ikke stemmes pr. fuldmagt.

Medarbejderrepræsentanterne i dagtilbudsbestyrelsen skal have lejlighed til at drøfte dagsordenspunkter med personalet, inden der træffes beslutninger i dagtilbudsbestyrelsen.

Medarbejderrepræsentanterne udtræder af dagtilbudsbestyrelsen fra den dag, de ikke længere er ansat i dagtilbuddet, og suppleanter indtræder i stedet.

§ 10 - Valg af forældreråd

Valg af forældrerepræsentanter:

Inden 1. oktober afholdes der hvert år valg til forældrerådene og konstituerende forældrerådsmøder i alle afdelinger i dagtilbuddet.

Den pædagogiske leder for afdelingen indkalder til mødet med 14 dages varsel med angivelse af dagsordenspunkter.

Den pædagogiske leder er ordstyrer til forældrerådsvalg og forestår valghandlingen.

På mødet redegør den afgående formand for forældrerådet for arbejdet i det forløbne år i forældrerådet, og medlemmet af dagtilbudsbestyrelsen redegør for arbejdet i det forløbne år i dagtilbudsbestyrelsen.

Opstilling af forældre-kandidater til forældrerådet sker ved, at de fremmødte forældre kommer med forslag til kandidater.

Forældrene har fem repræsentanter i forældrerådet. Forældrerepræsentanterne vælges for to år. Hvert andet år er tre forældre, hvert andet år er to forældre på valg. Første gang vælges to forældre for et år, og tre forældre for to år. Der er mulighed for genvalg.

Hvis det på valgsmødet ikke er muligt at vælge fem repræsentanter til forældrerådet, indkalder den pædagogiske leder til fornyet valgsmøde med 14. dages varsel. Hvis det ikke her er muligt at vælge mindst to repræsentanter til forældrerådet kan der på valgsmødet i denne situation vælges en forælder, som indtræder i dagtilbudsbestyrelsen.

Der vælges et tilsvarende antal suppleanter, der indtræder i den rækkefølge, hvorefter de har opnået flest stemmer, hvilket skal fremgå af referatet.

De forældre, der har fået flest stemmer, er valgt. Er der stemmelighed, stemmes der om, hvem af kandidaterne med stemmelighed, der skal sidde i forældrerådet. Afstemningens resultat bekendtgøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Forældrene har en stemme pr. barn i afdelingen. Der udleveres en stemmeseddel pr. barn, hvorpå der kan

skrives op til tre forskellige navne på forældre-kandidater, der ønskes valgt. Der kan ikke stemmes pr. fuldmagt.

Som forældre betragtes den/de, der har forældremyndigheden, eller den, der har den faktiske omsorg for og daglige tilknytning til barnet (jf. Socialministeriets vejledning). I tvivlstilfælde afgør den pædagogiske leder i samråd med formanden, hvem der har stemmeret, og hvem der er valgbare.

Forældrerepræsentanterne udtræder af forældrerådet fra den dag, de ikke længere har børn i afdelingen, og suppleanter indtræder i stedet.

Samme regel gælder ved børns orlov fra afdelingen på mere end tre måneder. I tilfælde af barns orlov på op til tre måneder kan en forældrerepræsentant selv vælge at blive i forældrerådet.

Sker der i orlovsperioden nyvalg til forældrerådet, kan man, hvis man har orlov i op til tre måneder, skriftligt tilkendegive, at man ønsker at stille op til det kommende forældrerådvalg. Man er da valgbare, selvom man har orlov, men har ikke stemmeret. Vælges man som ordinært medlem, indtræder en suppleant på den ordinære forældrerådspost frem til orlovens udløb.

Ansatte, der har børn i afdelingen, har stemmeret, men er ikke valgbare til forældrerådet.

Valg af medarbejderrepræsentanter:

Den pædagogiske leder indkalder medarbejderne i afdelingen til personalemøde. Mødet indledes med at få afklaret, om et flertal af medarbejderne ønsker medarbejderrepræsentation i forældrerådet. Hvis et flertal af medarbejderne ønsker medarbejderrepræsentation i forældrerådet, afholdes valget efter samme procedure som medarbejderrepræsentanter i dagtilbudsbestyrelsen.

§ 11 - Dagtilbudsbestyrelsens møder

Den valgte dagtilbudsbestyrelse konstituerer på første ordinære bestyrelsesmøde sig selv med formand og næstformand, som begge skal være forældrerepræsentanter. Bestyrelsesformanden tegner dagtilbudsbestyrelsen mellem møderne.

Næstformanden er stedfortræder for formanden.

Dagtilbudsbestyrelsen afholder mindst fire årlige møder.

Formanden eller lederen af dagtilbuddet, kan foranledige indkaldelse til møde så ofte, det findes fornødent, eller et flertal af dagtilbudsbestyrelsesmedlemmer fremsætter ønske herom. Der indkaldes med mindst 14 dages varsel med angivelse af dagsordenspunkter. Dagsorden udarbejdes af formanden i samarbejde med lederen. Lederen og ethvert medlem af dagtilbudsbestyrelsen kan kræve punkter optaget på dagsordenen.

Dagtilbudsbestyrelsens møder er åbne for forældre og personale, medmindre der er tale om personsager samt sager, der under hensyn til forvaltningslovens regler skal behandles på lukkede møder.

Dagtilbudsbestyrelsen kan beslutte at invitere andre til at deltage i møderne, når der behandles spørgsmål af særlig interesse for dem.

Der tages referat af dagtilbudsbestyrelsesmøderne. Referatet offentliggøres efterfølgende i dagtilbuddet og på dagtilbuddets hjemmeside.

Dagtilbudsbestyrelsen er kun beslutningsdygtig, når over halvdelen af medlemmerne er til stede, dog således at forældrerepræsentanterne skal udgøre et flertal af de tilstedeværende. I tilfælde af afstemning kan der ikke stemmes ved fuldmagt. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Dagtilbudsbestyrelsens medlemmer skal overholde forvaltningslovens regler, herunder reglerne om habilitet og tavshedspligt.

Dagtilbudslederen er ansvarlig for, at bestyrelsesmedlemmerne underskriver en tavshedserklæring.

Dagtilbudsbestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Magistratsafdelingen for Børn og Unge udsender vejledende forretningsorden for dagtilbudsbestyrelsen.

§ 12 - Forældrerådets møder

Det valgte forældreråd konstituerer sig selv på første ordinære møde med formand og næstformand, som begge skal være forældrerepræsentanter. Næstformanden er stedfortræder for formanden.

Forældrerådsformanden tegner forældrerådet mellem møderne.

Forældrerådet afholder mindst fire årlige møder.

Formanden fastsætter tid og sted for møderne, indkalder medlemmerne samt fastsætter dagsordenen.

Der tages referat fra forældrerådsmøderne. Referatet offentliggøres efter møderne.

Forældrerådet kan indbyde andre til at deltage i møderne, når der behandles spørgsmål af særlig interesse for dem.

§ 13 - Dagtilbudslederen

Dagtilbudslederen har den administrative og pædagogiske ledelse af dagtilbuddet og har arbejdsgiveransvaret for dagtilbuddets arbejde. Dagtilbudslederen er ansvarlig over for byrådet.

Dagtilbudslederen er forpligtet til at oprette en dagtilbudsbestyrelse. Dagtilbudslederen er ansvarlig for, at de til dagtilbudsbestyrelsen henlagte sagsområder faktisk forelægges. Dagtilbudslederen udarbejder indstillinger til dagtilbudsbestyrelsen. Dagtilbudslederen har ansvar for og kompetence til at udmønte dagtilbudsbestyrelsens principielle beslutninger i praksis.

Dagtilbudslederen træffer de konkrete beslutninger om dagtilbuddets daglige drift inden for rammerne af de af dagtilbudsbestyrelsen fastlagte principper.

Dagtilbudslederen er ansvarlig for, at dagtilbudsbestyrelsens beslutninger ligger inden for rammerne af lovgivningen, byrådets beslutninger, administrative bestemmelser samt overenskomster og øvrige rettigheder vedrørende de ansattes vilkår.

§ 14 - Indberetning vedrørende valget

Efter valgene indberetter dagtilbudslederen til Magistratsafdelingen for Børn og Unge navnene på de valgte forældre- og medarbejderrepræsentanter samt valg af formand og dennes adresse og telefonnummer.

§ 15 - Ikrafttræden og ændring af vedtægten

Denne vedtægt er vedtaget af Århus Byråd den 27. juni 2007 til ikrafttræden den 1. oktober 2007.

Ændring af vedtægten kan foretages af Århus Byråd efter indhentet udtalelse fra dagtilbudsbestyrelserne.

Bilag 2: Vejledende eksempel på forretningsorden

Dagtilbudsbestyrelse

Forretningsorden for dagtilbudsbestyrelsen i:

Dagtilbuddet Tusindfryd
Barndomsvej 14
8000 Århus C

Konstituerende møde

Indkaldelse:

Dagtilbudslederen indkalder til det konstituerende bestyrelsesmøde umiddelbart efter 1. oktober, hvor der er afholdt konstituerende møder i forældrerådene. Mødet indkaldes med 14 dages varsel.

Dagsorden:

Dagtilbudslederen udarbejder skriftlig dagsorden og leder mødet, indtil formanden er valgt.

Dagsordenen indeholder:

- dagtilbudslederen orienterer om bestyrelsesarbejdet, herunder dagtilbudslederens arbejde i forhold til bestyrelsen
- valg af formand
- valg af næstformand
- evt. nedsættelse af udvalg
- dagtilbudsbestyrelsen tager stilling til følgende i forhold til suppleanter:
 - o om suppleanter kun indtræder i bestyrelsen, når et ordinært medlem udtræder, eller også ved ordinære medlemmers forfald ved enkelte møder
 - o om suppleanter kun har stemmeret, hvis de er indtrådt som ordinært medlem, eller om de også har stemmeret ved deltagelse i enkelte møder
 - o om suppleanter har taleret, hvis de deltager i bestyrelsesmøderne
- aftale om, hvem der skriver referat (én fast referent, eller om opgaven går på skift mellem medlemmerne)
- aftale om mødehyppighed (ordinære møder), tidspunkt for møderne og mødernes længde

På dagsordenen for det konstituerende bestyrelsesmøde bør der ikke sættes andre sager på dagsordenen, som kræver bestyrelsens beslutning.

Formand og næstformand

Formandens opgaver:

- at tilrettelægge dagsorden sammen med dagtilbudslederen
- at indkalde til møder, hvis det ikke er aftalt, at dagtilbudsleder, som en del af varetagelsen af sekretariatsfunktionen, indkalder til møderne
- at lede bestyrelsesmøderne
- at påtegne skrivelser
- at tegne bestyrelsen udadtil mellem møderne

Under formandens fravær overtager næstformanden dennes opgaver.

Udvalg

Der kan vælges et aktivitetsudvalg, et økonomiudvalg og et bygnings- og legepladsudvalg mv. Udvalgene skaffer sig særlig indsigt i emnet og forbereder sager inden for emnekredsen. Alle beslutninger træffes i den samlede bestyrelse.

Bestyrelsesmøder

Indkaldelse

Møderne indkaldes af formanden eller dagtilbudslederen med mindst 14 dages varsel. Hvis et medlem er forhindret i at deltage i mødet, skal formanden eller dagtilbudslederen have besked. Afbud bør meddeles så tidligt som muligt, så en suppleant kan indkaldes. Det skal aftales, om det er formanden eller dagtilbudslederen, som har ansvaret for at indkalde suppleanter.

Dagsorden

Dagsordenspunkter skal så vidt muligt være belyst gennem en kort beskrivelse eller et vedlagt bilag.

Medarbejderne skal have lejlighed til at drøfte dagsordenen på et personalemøde forud for bestyrelsesmødet. Dette møde skal da afholdes inden for 14 dage. Undtaget herfra er dog sager, hvor bestyrelsen ved en udskydelse sætter sig uden for indflydelse (fx ved at overskride en tidsfrist).

Forældrerådet skal have lejlighed til at drøfte dagsordenen på et møde i forældrerådet forud for bestyrelsesmødet. Dette møde skal da afholdes inden for 14 dage. Undtaget herfra er dog sager, hvor bestyrelsen

ved en udskydelse sætter sig uden for indflydelse (fx ved at overskride en tidsfrist).

Bestlutninger

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når over halvdelen af medlemmerne er til stede, dog således at forældre-repræsentanterne skal udgøre et flertal af de tilstedeværende.

Der kan ikke træffes beslutninger i sager, der ikke er optaget på dagsorden.

Beslutningen i en sag skal udsættes til et senere møde, hvis to af bestyrelsens medlemmer ønsker det, og/eller hvis personalerepræsentanterne og forældrerådene ikke har haft lejlighed til at drøfte sagen på et forudgående møde. Undtaget herfra er dog sager, hvor bestyrelsen ved en udskydelse sætter sig uden for indflydelse (fx ved at overskride en tidsfrist).

Hvis afstemning mod sædvane bliver nødvendig, skal denne ske skriftligt, hvis blot ét medlem ønsker det. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt. Til beslutning kræves almindelig stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Referat

Der tages beslutningsreferat, som indeholder en beskrivelse af den beslutning, bestyrelsen træffer. Derimod beskrives ikke de forskellige holdninger, som ligger til grund for beslutningen. Dog kan et medlem kræve at få sit særstandpunkt ført til referat.

Referatet skal godkendes af alle tilstedeværende, hvorefter det offentliggøres i dagtilbuddet og på dagtilbudets hjemmeside. Det skal af referatet fremgå, hvilke medlemmer der har været til stede.

Referatet skal være godkendt og offentliggjort senest 14 dage efter mødeafholdelsen.

Denne forretningsorden er gældende for dagtilbudsbestyrelsens funktionsperiode

Vedtaget på dagtilbudsbestyrelsens møde den

A.B. Christensen
Formand

Forældreråd

Forretningsorden for forældrerådet i:

Børnehaven Tusindfryd
Barndomsvej 14
8000 Århus C

Konstituerende møde

Indkaldelse

Den pædagogiske leder indkalder til det konstituerende møde i forældrerådet inden 1. oktober. Mødet indkaldes med 14 dages varsel.

Dagsorden

Den pædagogiske leder udarbejder skriftlig dagsorden og leder mødet, indtil formanden er valgt.

Dagsordenen indeholder:

- den pædagogiske leder orienterer om forældrerådets arbejde, herunder den pædagogiske leders arbejde i forhold til forældrerådet
- valg af bestyrelsesmedlem
- valg af suppleant for bestyrelsesmedlemmet
- valg af formand
- valg af næstformand
- forældrerådet tager stilling til følgende i forhold til suppleanter:
 - om suppleanter kun indtræder i forældrerådet, når et ordinært medlem udtræder, eller også ved ordinære medlemmers forfald ved enkelte møder
 - om suppleanter kun har stemmeret, hvis de er indtrådt som ordinært medlem, eller om de også har stemmeret ved deltagelse i enkelte møder
 - om suppleanter har taleret, hvis de deltager i forældrerådsmøderne
- aftale om, hvem der skriver referat (én fast referent, eller om opgaven går på skift mellem medlemmerne)
- aftale om mødehyppighed (ordinære møder), tidspunkt for møderne og mødernes længde

På dagsordenen for det konstituerende forældrerådsmøde bør der ikke sættes andre sager på dagsordenen, som kræver forældrerådets beslutning.

Formand og næstformand

Formandens opgaver:

- at tilrettelægge dagsorden sammen med den pædagogiske leder
- at indkalde til møder, hvis det ikke er aftalt, at den pædagogiske leder, som en del af varetagelsen af sekretariatsfunktionen, indkalder til møderne
- at lede forældrerådsmøderne
- at tegne forældrerådet udadtil mellem møderne

Under formandens fravær overtager næstformanden dennes opgaver.

Forældrerådsmøder

Indkaldelse

Møderne indkaldes af formanden eller den pædagogiske leder med mindst 14 dages varsel. Hvis et medlem er forhindret i at deltage i mødet, skal formanden eller den pædagogiske leder have besked. Afbud bør meddeles så tidligt som muligt, så en suppleant kan indkaldes. Det skal aftales, om det er formanden eller den pædagogiske leder, som har ansvaret for at indkalde suppleanter.

Dagsorden

Dagsordenspunkter skal så vidt muligt være belyst gennem en kort beskrivelse eller et vedlagt bilag.

Medarbejderne skal have lejlighed til at drøfte dagsordenen på et personalemøde forud for forældrerådsmødet. Dette møde skal da afholdes inden for 14 dage. Undtaget herfra er dog sager, hvor forældrerådet ved en udskydelse sætter sig uden for indflydelse (fx ved at overskride en tidsfrist).

Beslutninger

Forældrerådet er beslutningsdygtig, når over halvdelen af medlemmerne er til stede.

Der kan ikke træffes beslutninger i sager, der ikke er optaget på dagsorden.

Beslutningen i en sag skal udsættes til et senere møde, hvis to af forældrerådets medlemmer ønsker det, og/eller hvis personalerepræsentanterne ikke har haft lejlighed til at drøfte sagen på et forudgående møde. Undtaget herfra er dog sager, hvor forældrerådet ved en udskydelse sætter sig uden for indflydelse (fx ved at overskride en tidsfrist).

Hvis afstemning mod sædvane bliver nødvendig, skal denne ske skriftligt, hvis blot ét medlem ønsker det. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt. Til beslutning kræves almindelig stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Referat

Der tages beslutningsreferat, som indeholder en beskrivelse af den beslutning, forældrerådet træffer. Derimod beskrives ikke de forskellige holdninger, som ligger til grund for beslutningen. Dog kan et medlem kræve at få sit særstandpunkt ført til referat.

Referatet skal godkendes af alle tilstedeværende, hvorefter det offentliggøres i dagtilbuddet og på dagtilbudets hjemmeside. Det skal af referatet fremgå, hvilke medlemmer der har været til stede.

Referatet skal være godkendt og offentliggjort senest 14 dage efter mødeafholdelsen.

Denne forretningsorden er gældende for forældrerådets funktionsperiode

Vedtaget på forældrerådets møde den

A.B. Christensen
Formand

Udgiver:
Børn og Unge
Århus Kommune

1. oplag:
2.500

Udgivet:
November 2007

Foto:
Fotograf Ole Hartmann Schmidt

Layout og tryk:
Århus Kommunes Kopicenter
Rådhuset